

RISTIJÄRVI

KIRKONKYLÄN YLEISKAAVA 2035

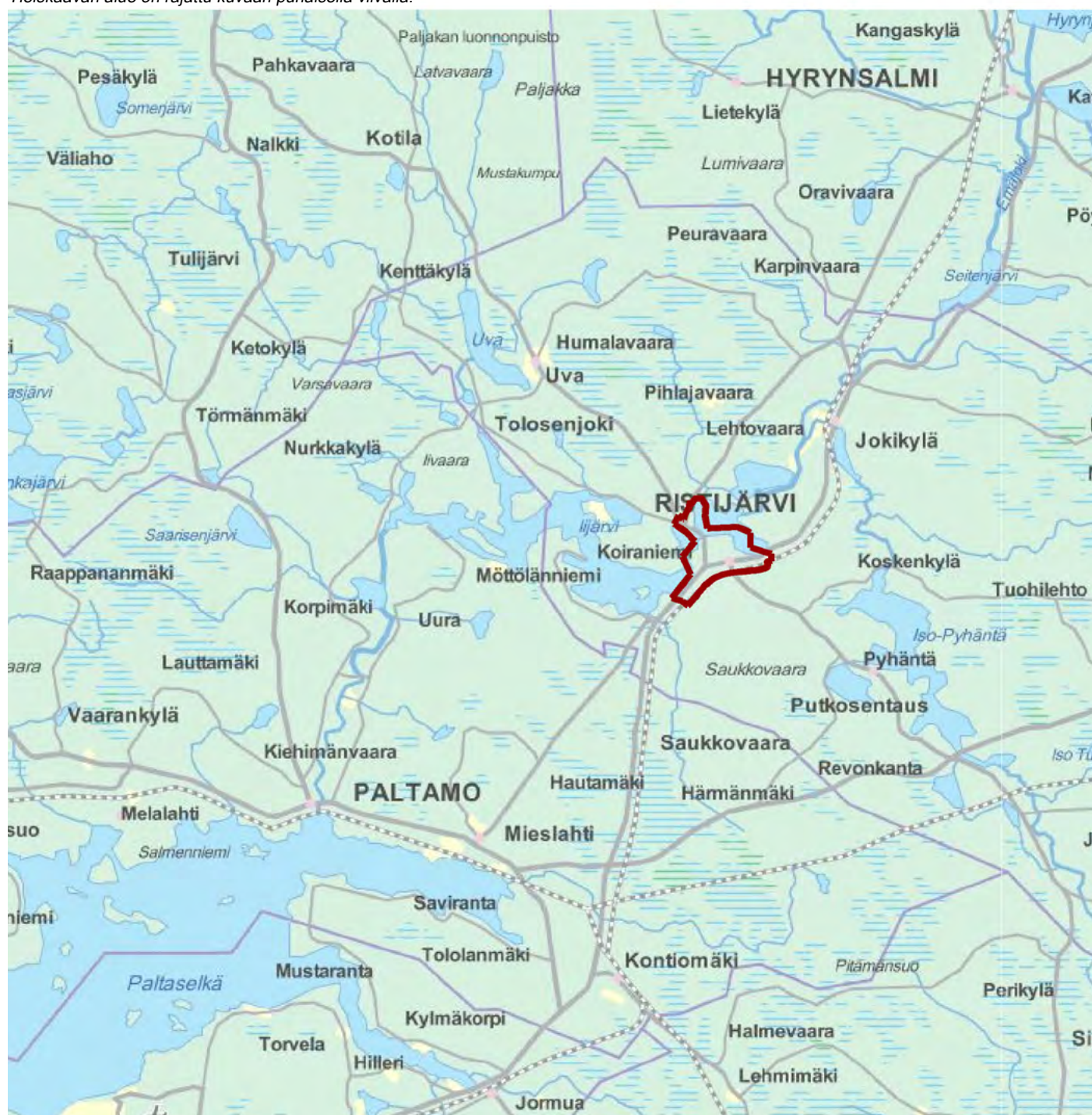
KAAVASELOSTUS

21.10.2016, tarkistettu 20.2.2017

kaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.5.2017 § 14

Ote maanmittauslaitoksen taustakartasta, © MML.
Yleiskaavan alue on rajattu kuvaan punaisella viivalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Kaavan tunnistetiedot.....	s. 4
1.1	Tunnistetiedot	s. 4
1.2	Luettelo kaava-asiakirjoista ja liitteistä.....	s. 4
2	Tiivistelmä	s. 5
3	Lähtökohdat	s. 5
3.1	Sijainti	s. 5
3.2	Selvitys suunnittelualan oloista	s. 6
3.3	Suunnittelutilanne	s. 12
4	Kaavatyön tavoitteet.....	s. 17
4.1	Aiempien suunnitelmien antamat tavoitteet	s. 17
4.2	Kaavatyön aikaiset tavoitteet	s. 18
5	Tehdyt selvitykset	s. 19
5.1	Luontoselvitykset	s. 19
5.2	Muinaismuistot	s. 23
5.3	Kulttuurihistorialliset kohteet.....	s. 24
5.4	Maaperä ja rakennettavuus.....	s. 29
6	Yleiskaavan suunnittelun vaiheet	s. 29
6.1	Kaavan vireille tulo	s. 29
6.2	Suunnittelutyön organisointi	s. 29
6.3	Osalliset	s. 29
6.4	Viranomaisyhteistyö.....	s. 30
6.5	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.....	s. 30
6.6	Muu tiedottaminen	s. 30
6.7	Kaavan valmisteluvaihe	s. 30
6.8	Ehdotusvaihe	s. 30
6.9	Kaavan hyväksyminen	s. 30
7	Yleiskaavan kuvaus	s. 31
7.1	Kaavan rakenne	s. 31
8	Vaikutusten arviointi	s. 35
8.1	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja taajamakuvaan.....	s. 35
8.2	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön.....	s. 35
8.3	Vaikutukset muinaismuistoihin	s. 35
8.4	Vaikutukset luontoon	s. 35
8.5	Vaikutukset maisemaan	s. 35
8.6	Vaikutukset liikenteeseen	s. 36
8.7	Vaikutukset virkistyskäyttöön	s. 36
8.8	Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen	s. 36
8.9	Vaikutukset talouteen	s. 37
8.10	Vaikutukset terveyteen	s. 37
8.11	Vaikutukset sosiaalisiin oloihin.....	s. 37
8.12	Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin s.	37
8.13	Suhde maakuntakaavoitukseen	s. 38

1. KAAVAN TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

Kunta: Ristijärvi
Kaavan nimi: Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035

Kaavan laatija: Ramboll Finland Oy
Merja Isteri, arkkitehti SAFA, YKS 285
Kiviharjunlenkki 1A, 90220 Oulu
puh. 020 755 611 (vaihde)
etunimi.sukunimi@ramboll.fi

Tilaaaja: Ristijärven kunta, tekniset palvelut
Aholantie 25
88400 Ristijärvi

kunnanjohtaja Raija Potila
puh. 044 7159 300
@mail: raija.potila@ristijarvi.fi

tekninen päällikkö
Harri Helenius (kaavaluonnosvaihe)
Jari Hurskainen (kaavaehdotus)
puh. 044 7159 349
@mail: jari.hurskainen@ristijarvi.fi

aluearkkitehti Ulla-Maija Oikarinen
puh. 040 842 7623
@mail: ulla-maija.oikarinen@ristijarvi.fi

Vireilletulo: 1.12.2014 khall § 248
Kaavan päiväys: 21.10.2016, tarkistettu 20.2.2017
OAS nähtäville 1.12.2014 khall § 248
(nähtävillä 8.12.2014 alkaen)
kaavaluonnos nähtävillä 19.10.-18.11.2015
kaavaehdotus nähtävillä 7.11.-7.12.2016

Hyväksymispäivämäärät:
Kunnanhallitus: 27.2.2017 § 46
Kunnanvaltuusto: 17.5.2017 § 14

1.2 Luettelo kaava-asiakirjoista ja liitteistä

Kaava-asiakirjat:
* Kaavaselostus
* Kaavakartta merkintöineen

Liitteet:
* Tiivistetty kooste kaavaehdotuksen nähtävillä olon palautteesta ja vastineet, 13.1.2017
* Tiivistetty kooste kaavaluonnoksen nähtävillä olon palautteesta ja vastineet, 27.4.2016
* Kirkonkylän taajamakuva ja rakennusinventoinnin täydennys, Ristijärven kunta /Ulla-Maija Oikarinen, 2015
* Kirkonkylän muutosalueiden arkeologinen inventointi 2015, KeskiPohjanmaan ArkeologiaPalvelu
* Ristijärven keskustaajaman täydentävä luontoselvitys, 24.9.2015, Ramboll Finland Oy
* Koiraniemen liito-oravatarkistukset, 26.6.2016, Jari Hietaranta /Ekotoni KY

Ote opaskartasta,
© Fonecta.fi.
Yleiskaavan alue on rajattu
kuvaan punaisella viivalla.

2. TIIVISTELMÄ

Yleiskaavan tehtävä ja tarkoitus yleisesti:

Yleiskaavan tehtävä on ohjata yhdyskuntarakenteen kehittymistä ja eri toimintojen yhteensovittamista. Yleiskaavan tulee esittää tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoittaa yleispiirteisesti tarpeelliset alueet eri toiminnoille. Yleiskaava voidaan tietyillä edellytyksillä laatia myös rakentamista suoraan ohjaavaksi. Yleiskaavoituksessa korostuu yhdyskunnan toiminnallinen rakenne, eri aktiviteettien sijoittaminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen sekä tämän rakenteen sovittaminen muuhun ympäristöön. Yleiskaava on kunnalle strateginen väline maankäytön ohjaamisessa, eräänlainen kunnan tahdon ilmaisija.

Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035:

Ristijärven kunta haluaa yleisistä yhdyskunnallisista suuntauksista huolimatta kehittyä voimistaen palvelu- ja toimintaympäristövarantoaan ja tarjota asukkaille vetovoimaisia rakennuspaikkoja. Kunnassa on tiedostettu, että idearikkaus ja kaavallinen valmius ovat ruohonjuuritason askeleita kohti mahdollisia uusia koko kuntaa piirittäviä hankkeita. Ristijärven kirkonkylän palvelujen ja asumisen edistäminen on osa kuntastrategiaa 2014-2017.

Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035 laaditaan yleispiirteiseksi, mutta oikeusvaikutteiseksi kaavaksi, joka ohjaa jatkossa yksityiskohtaisempaa kaavoitusta (asemakaava tai rakennuspaikkakohtaiset osayleiskaavat). Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035 on strateginen aluevarauskaava. Ristijärven yleiskaava 2035 ei siis ole MRL:n 44 §:n mukainen suoraan rakentamista ohjaava yleiskaava, sillä suunnittelualueen ei voida katsoa olevan rakentamispaikkeen suhteen merkityksellisen.

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavassa 2035 on painotettu olevan yhdyskuntarakenteen lisäksi taajamakuva, rantarakentamista, teollisuusalueiden ja matkailupalvelujen aluevarauksia sekä Viitos-tien varren "pysäyttävä"-kohteen kehitysmahdollisuuksia.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Sijainti

Ristijärven kunta sijaitsee Kainuun maakunnan keskellä. Kuntakeskustasta on matkaa Kajaaniin 45 km, Ouluun 175 km ja Helsinkiin noin 600 km. Kaava-alue käsittää Ristijärven kirkonkylän keskustan, pääosin vuonna 2001 laaditun Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan alueen. Kaava-alueen laajuus on noin 400 hehtaaria.

Suunnittelualue ulottuu pohjoisessa Koiraniemeen, rajoituen Tolosenjoentien risteykseen, Hyrynsalmentiehen sekä Ristijärveen. Etelässä kaava-alue rajautuu rautatiehen (Kontiomäki-Taivalkoski). Idässä kaava-alue ulottuu Perholantien asutukseen rajautuen Pakarinlahteen. Lännessä kaava-alueen raja osuu Vattuselän ja Putkonsalmen vesialueisiin ja lounaassa kaava-alue ulottuu Ristijärven Pirtin alueelle.

Ilmakuva sekä suunnittelualueen rajaus punaisella.

3.2 Selvitys suunnittelualueen oloista

Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue on pääosin rakennettua ympäristöä, jossa asutuksen lomaan jää taajamapelloja sekä myös metsäisiä vyöhykkeitä. Ristijärven nykyinen taajamarakenne on hyvin selkeä. Asuminen palveluineen on sijoittunut Viitostien pohjoispuolelle ja teollisuus Viitostien eteläpuolelle, Viitostien ja radan väliin. Suurin osa kaava-alueen pihapiireistä on rekisteröity asuinkäyttöön. Rannoilla sijaitsee muutama lomakäytössä oleva kiinteistö.

Ristijärvellä on suhteellisen tiivis ydinkeskusta, jossa palvelut ovat lähellä. Suunnittelualueella sijaitsee mm. terveysasema, päiväkotia, kunnanvirasto, kirjasto, koulukeskus, monitoimikeskus Virtaala, Katvelan museoalue ja paloasema. Kaupallisia palveluja alueella on mm. 2 päivittäistavarakauppaa, 2 huoltoasemaa ja apteekki. Matkailupainotteisia palveluja tarjoaa mm. Ristijärven Pirtti. Ristijärven kirkko, seurakuntatalo sekä kirkkoherranvirasto sijoittuvat myös suunnittelualueelle. Ristijärven hautausmaa siunaukskappeleineen sijaitsee järven pohjoispuolella Hyrynsalmentien varressa.

Putkolanniemellä on keskustaajamasta poiketen väljempää ja maaseutumaisempaa ympäristöä. Ristijärven aseman tuntumaan sijoittuu sekä asutusta että yritystoimintaa. Kunnan varikkoalue ja aluekeräyspiste sijaitsevat Viitostien eteläpuolella Sotkamontien risteyksestä länteen.

Väestö:

Ristijärven kunnan asukasluku oli vuonna 2013 1450 asukasta, kotitalouksia oli noin 700, loma-asuntoja noin 590 kpl. Tilastokeskuksen vuoden 2012 ennusteen mukaan väestö Ristijärvellä vähenee vuodesta 2015 vuoteen 2040 noin 6 %. Kunnan oman strategian mukaan väestöennuste on tilastokeskuksen arviota positiivisempi ja kunta panostaakin mm. asuntoalueiden vetovoimaisuuteen.

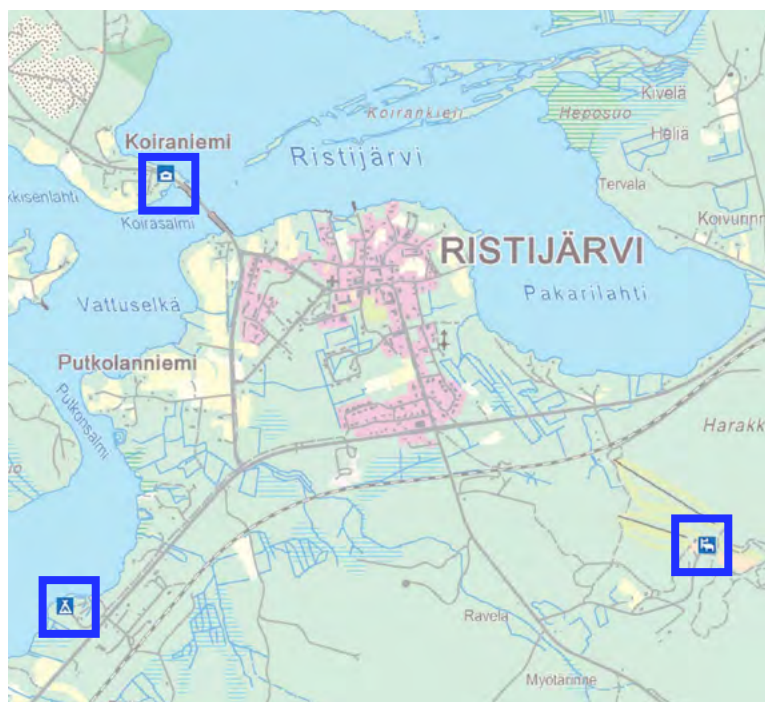

Taide- ja virkistyspolku Kirkkotien, Koulutien ja Aholantien kulmauksessa.

RISTIJÄRVI

VÄESTÖENNUSTE VUOSILLE 2015-2040

vuosi	2015	2020	2025	2030	2035	2040
asukkaita	1419	1379	1362	1352	1346	1335

Ristijärven kirkonkylän tuntumassa olevat majoituspalvelut.

Lähde: Kainuun ulkoilukartta-aineisto (<http://infogis.infokartta.fi/infogis-kainuu/>).

Kartan mukaan majoituspalveluja on Saukkovaaran laskettelu- ja hiintokeskuksessa, Ristijärven Pirtillä sekä Koiraniemellä.

Ristijärven kirkonkylän tuntumassa olevat venesatamat sekä melontareitti.

Lähde: Kainuun ulkoilukartta-aineisto (<http://infogis.infokartta.fi/infogis-kainuu/>).

Kartan mukaan Ristijärven kirkonkylän osayleiskaavan alueella on kaksi venesatamaa; Venevalkamantien päässä Ristijärven etelärannalla sekä Ristijärven Pirtin kupeessa.

Melontareitti tulee Pyhännänjokea pitkin Koirasalmen sillalle.

Ristijärven kirkonkylän hiihtoladut (punainen viiva) ja moottorikelkkaura (violetti viiva) sekä Saukkovaaran hiihtokeskus.

Lähde: Kainuun ulkoilukartta-aineisto (<http://infogis.infokartta.fi/>).

Ristijärven kirkonkylän alueella olevat kesäretkeilyn reitit (vihreällä) sekä uimaranta.

Lähde: Kainuun ulkoilukartta-aineisto (<http://infogis.infokartta.fi/infogis-kainuu/>).

Tekninen huolto:

Vesi- ja viemäriverkoston sekä kaukolämpöverkon laajuus suunnittelualueella käyvät ilmi viereisen sivun teemakartoista.

Asemanseudun ja Putkolanniemen viemärointi on toteutettu yleiskaavan suunnittelun aikana, kesällä 2015. Koiraniemellä ei ole vesi- eikä viemäriverkostoa.

Kaukolämpölaitos sijoittuu keskustan länsilaidalle, Verkkotien päähän. Putkolanniemen koillispuolella sijaitsee vedenpuhdistamo.

Rakennettu ympäristö, muinaismuistot ja kulttuurihistorialliset kohteet

Ks. kohta 5.3. Kulttuurihistorialliset kohteet sivulla 23-27.

Luonnonympäristö

Luonnonmaantieteellisen jaon mukaan lähes koko Ristijärvi kuuluu Kainuun vaaravyöhykkeeseen. Kaava-alueen ulkopuolelle, noin 5 kilometrin etäisyydelle Paltamon rajan tuntumaan jäävä Saukkovaaran huippu nousee korkeimmillaan 325 metriin. Koiranniemi on pienialainen harjumuodostuma.

Lähiympäristö

Kaava-alueen kaakkoispuolella sijaitseva Saukkovaara on seudullinen virkistys- ja matkailualue. Saukkovaaran tuntumaan on myös kaavoitettu asumista; Saukkovaaran lakialueen asemakaava ja Saukkovaaran itäpuolen asemakaava.

Puolangantien ja Hyrynsalmentien risteysalueen koilliskulmassa oleva maanottoalue (hiekkaja soraumuodostuma) jää kaava-alueen ulkopuolelle.

Maanomistus

Ristijärven kunnalla ja seurakunnalla on kaava-alueella jonkin verran maanomistusta. Liikennevirasto omistaa yleisten teiden alueet. Muilta osin suunnittelualue on yksityisessä omistuksessa.

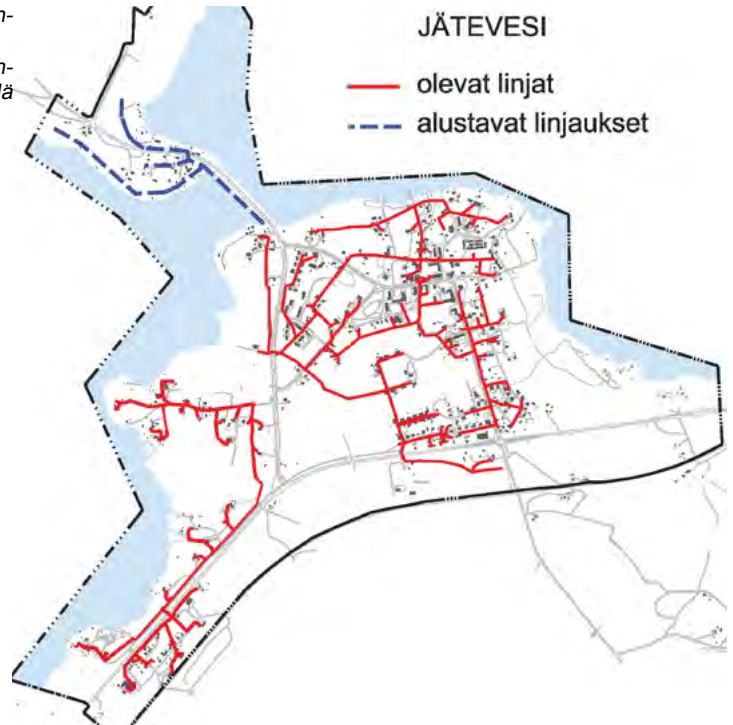
Ote maanmittauslaitoksen kiinteistötietopalvelun taustakartasta.

Kaava-alueen vesijohtolinjat.

Kaava-alueen nykyiset viemäri-
linjat esitettynä punaisella viivalla.
Koiraniemen alustavat viemäri-
linjat on esitetty sinisellä
katkoviivalla.

Kaava-alueen kaukolämpöverkosto.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueen pohjoisosa, Koiraniemen alue kuuluu vedenhankintaan soveltuvan (Reporinne) pohjavesialueen sisään. Kaava-alueen eteläpuolella, lähimmillään noin 280 metrin etäisyydellä sijaitsee Saukkovaaran pohjavesialue (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) ja kaava-alueen itäpuolella lähimmillään noin 1,5 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Valkeisenkankaan pohjavesialue (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue).

Pintavedet ja tulvatiedot

Ristijärvi sijaitsee sen läpi virtaavan Emäjoen sekä sen lisävesien ympärillä. Kunnan yksi suurimmista järvistä on Iijärvi, joka rajoittuu kaava-alueen itäosiltaan (Vattuselkä). Keskustaajaman pohjoispuolinen vesistö on Ristijärvi, jonka kaakkoisosa (Pakarilahti) rajaa suunnittelualuetta koillisessa. Suunnittelualueen rannat ovat pääosin suhteellisen jyrkkiä, eikä tulvariskiä juurikaan esiinny. Ainoastaan Putkolanniemen koillis- ja eteläpuoleiset rannat ovat alavampia.

Ote yleispiirteisestä tulvavaarakartasta, © MML.
Yleiskaavan alue on rajattu kuvaan punaisella katkoviivalla.

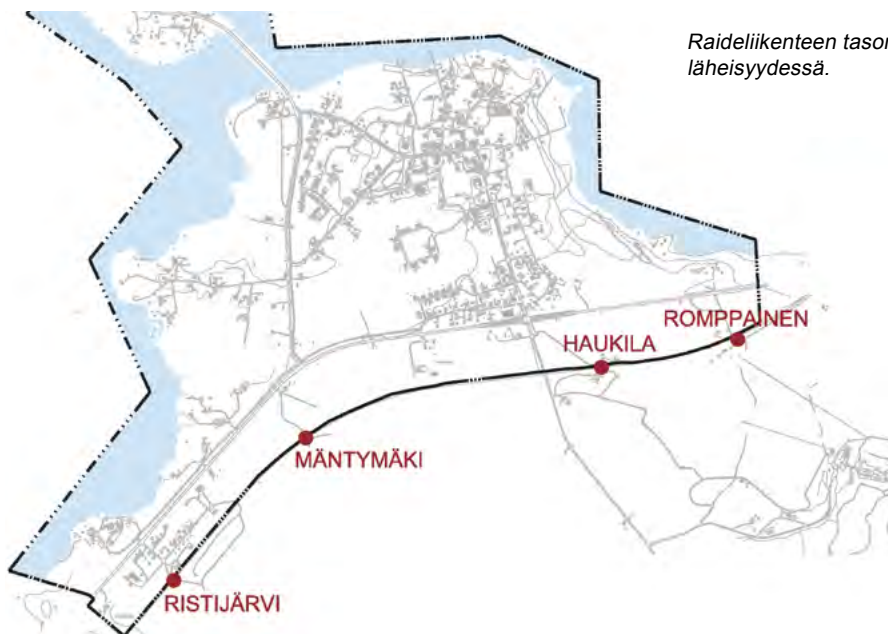

Pohjavesialueet suunnittelualueen läheisyydessä.
Yleiskaavan alue on rajattu punaisella ja pohjavesialueet sinisellä.

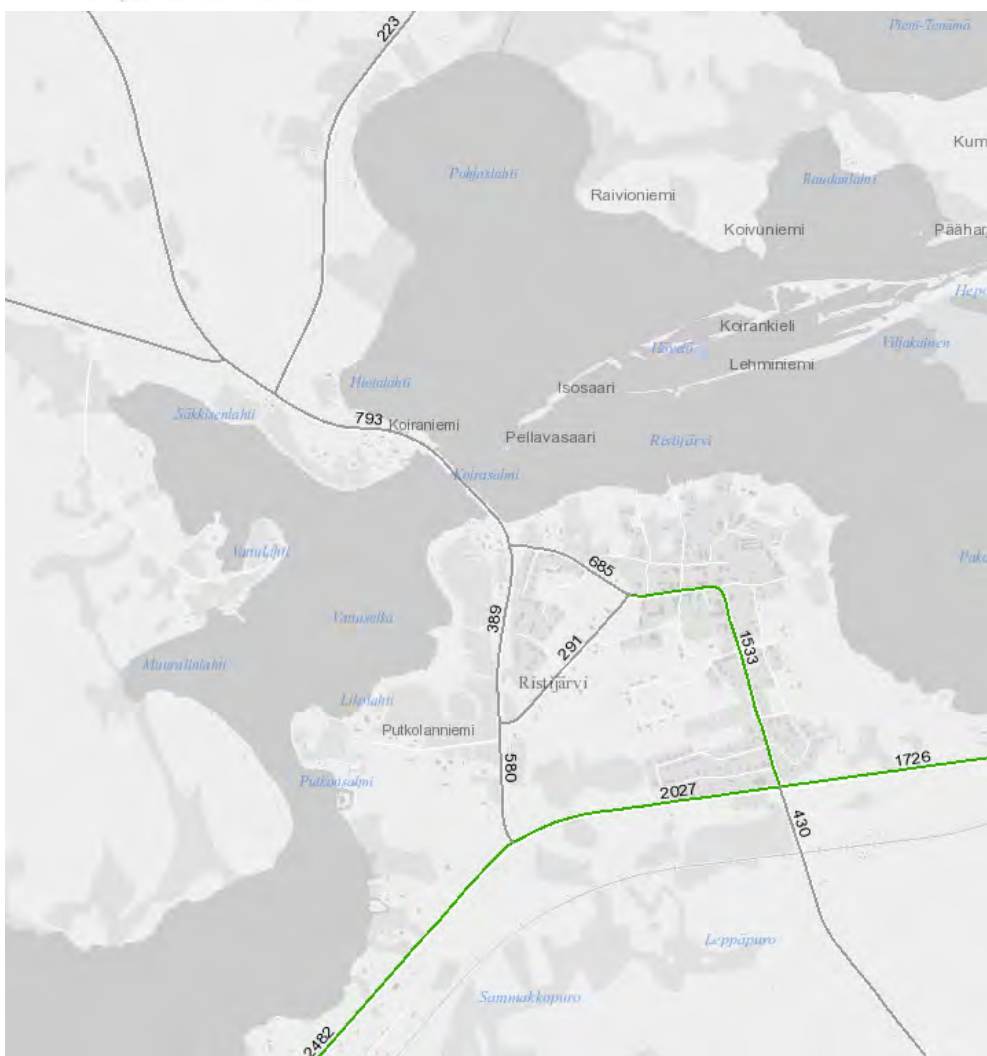
Liikenne

Kaava-alueen halki sen eteläreunalla kulkevat Valtatie 5 (Viitostie) sekä rautatie Kontiomäki-Taivalkoski. Nykyisin radalla on vain tavaraliikennettä, noin 1-2 tavarajunaa päivässä. Maakunnan tasolla ratayhteys nähdään potentiaalina ja rata tulee säilymään.

Suunnittelualueen rajauksen sisään jää kolme raideliikenteen ja tasoristeystä yksityis- tai metsäautoteihin (Ristijärvi, Mäntymäki ja Haukila) ja aivan suunnittelualueen kaakkoisrajalla on neljäs tasoristeys (Romppainen) (lähde: www.tasoristeys.fi).

Raideliikenteen tasoristeykset kaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä.

Ote liikennemääräkartasta vuodelta 2013 (vuoden keskimääräinen liikenne, ajon./vrk). © Liikennevirasto.

Ympäristön suojele ja ympäristöhäiröt

ELY -keskukselta saatujen tieliikenteen teoreettisten melualueiden perusteella Viitostien, Puolangantien, Sotkamontien sekä Mikkolantie-Saukontien tuntumassa ylittyy 55 dB:n meluraja. Kyseiset melurajat ovat siis teoreettisia arvoja, jotka perustuvat liikennemääriin (nykytilanne) ja liikennemääräennusteisiin (ennustetilanne v. 2040).

ELYn ohjeistuksen mukaan teoreettisia melualueita ei ole syytä esittää kaavakartalla, sillä kyseessä on vain teoreettinen tarkastelu, joka ei ota huomioon paikallista ympäristöä ja maastonmuotoja. Mikäli melualueen rajausta halutaan esittää kaavakartalla, tulee esitys perustua tarkempiin melumallinnuksiin.

Pilaantuneet maat

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi polttonesteen jakeluasemaa, jotka on merkitty pilaantuneen maaperän tietojärjestelmään mahdollisina pilaantuneen maaperän kohteina. Kohteet ovat ABC Ristijärvi (Saukontie 37) ja TB-huoltamo Perhovaara Ay (Saukontie 10).

Kaava-alueella ei ole muita tiedossa olevia pilaantuneita maita.

3.3 Suunnittelutilanne

3.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tämän yleiskaavan laatimista ohjaavat erityisesti seuraavat valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitut kohdat:

Toimiva aluerakenne:

Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävä hyödyntämistä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin.

Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä. Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu:

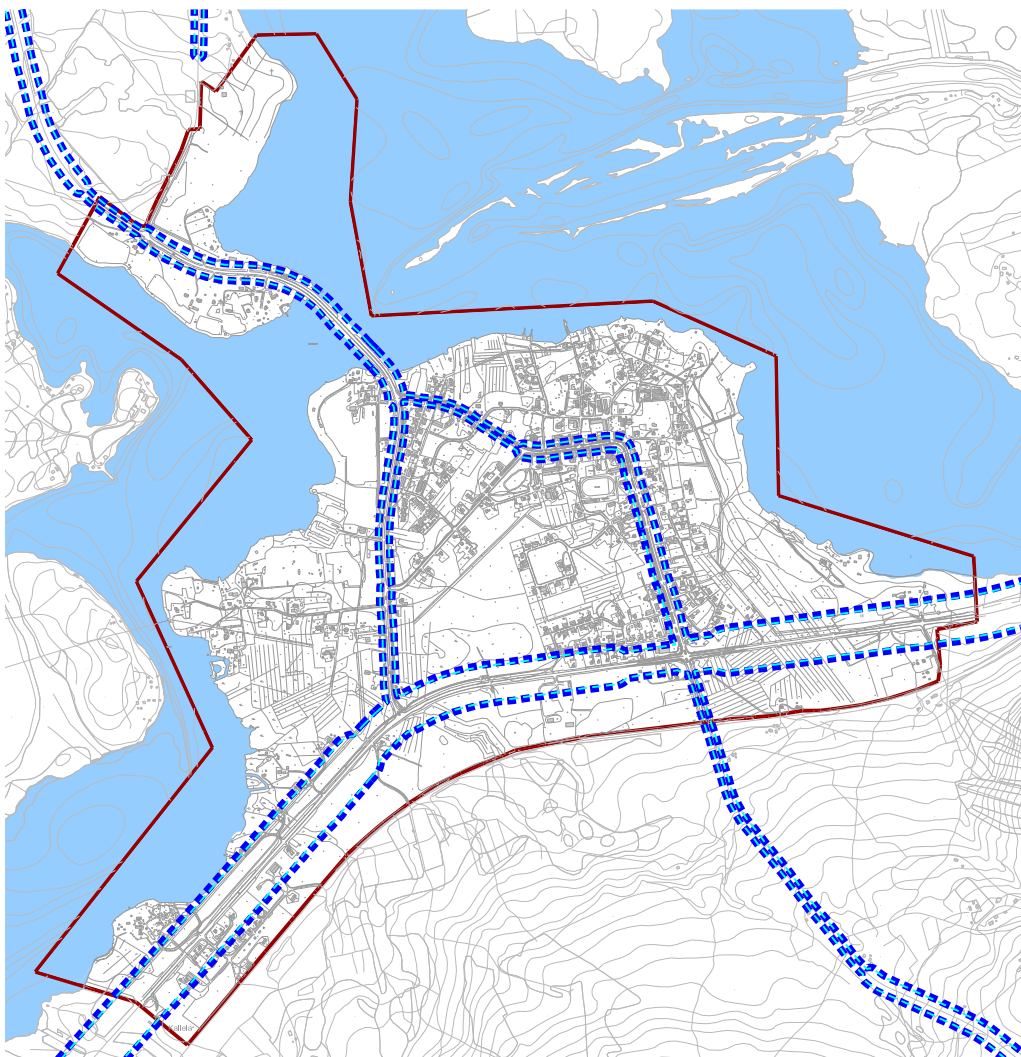
Alueidenkäytön suunnittelulla on huolehdittava, että asunto- ja työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata.

Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailu- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.

Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä luotava edellytykset hyvälle taajamakuvalle. Taajamia kehitettäessä on huolehdittava siitä, että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Alueidenkäytössä on varattava riittävät alueet jalankulun ja pyöräilyn verkostojen varten sekä edistettävä verkostojen jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon viranomaisten selvitysten mukaiset tulvavaara-alueet ja pyrittävä ehkäisemään tulviin liittyvät riskit.

Tieliikenteen teoreettiset melualueet suunnittelualueella.

55 dB raja ennustetilanteessa vuonna 2040

55 dB raja nykytilanteessa

Alueidenkäytön suunnittelussa uutta rakentamista ei tule sijoittaa tulva-vaara-alueille. Tästä voidaan poiketa vain, jos tarve- ja vaikutus selvitykseen perustuen osoitetaan, että tulvariskit pystytään hallitsemaan ja että rakentaminen on kestävästä kehityksen mukaista. Yleis- ja asemakaavoituksessa on varauduttava lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat:

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään. Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto:

Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi liikenneturvallisuuden parantamiseen.

3.3.2 Yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39 §)

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

3.3.3 Maakuntakaava

Kainuun maakuntakaava 2020 (kokonaismaakuntakaava) on vahvistettu valtioneuvostossa 29.4.2009. Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt käynnistää maakuntakaavan laatimisen Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistamiseksi 1.6.2015. Suunnittelualueetta koskevat maakuntakaavamerkinnät on koottu seuraavalle sivulle. Lisäksi maakuntakaavan liitekartoilla on suunnittelualuetta koskevia merkintöjä.

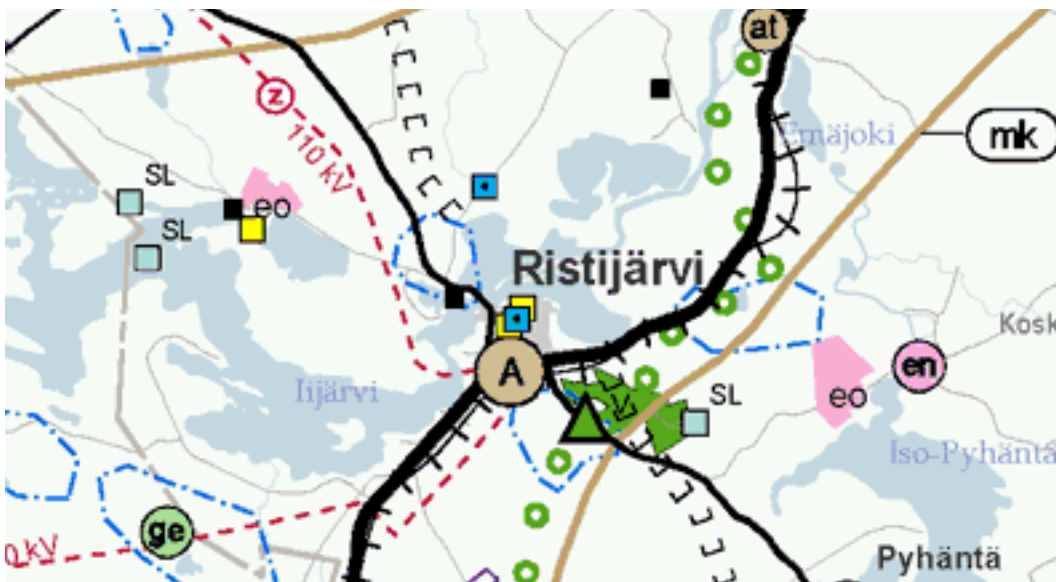
Suunnittelualueen välittömään läheisyyteen on Kainuun maakuntakaavassa osoitettu Saukkovaaran matkailualue seudullisena virkistys- ja matkailukohteena kolmiomerkinnällä. Lisäksi Saukkovaaran lähiympäristö on merkitty maakuntakaavaan seudullisena virkistysalueena merkinnällä V. Alueen halki kulkee maakuntakaavassa moottorikelkkailureitti koillisesta Viitos-tielle. Moottorikelkkailureittiä ei ole osoitettu merkinnällä Ristijärven taajaman alueelle, mutta Koiraniemen tuntumassa se on osoitettu jatkumaan pohjoiseen.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava (puolustusvoimien ampumaja harjoitusalueet sekä niiden melualueet) ei koske Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan aluetta.

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 7.3.2016. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa määritellään merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden sijainti, niiden alaraja ja enimmäismitoitus. Lainvoimainen Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava ohjaa seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumista ja mitoitus myös Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 kaava-alueella. Kaupan vaihemaakuntakaavassa ei ole merkintöjä Ristijärven alueella, jolloin vaihemaakuntakaavan yleismääräysten mukaan seudullisen vähittäiskaupan koon alarajat Ristijärvellä ovat seuraavat:

- * Päivittäistavarakauppa 3000 k-m²
- * Tilaa vaativa erikoistavarakauppa 3000 k-m²
- * Muu erikoistavarakauppa 3000 k-m²

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on hyväksytty 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Tuulivoimamaakuntakaava sisältää 14 seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoon soveltuvaa aluetta sekä voimajohdon yhteystarpeita sekä periaatteita, joilla ohjataan tuulivoimaloiden alueiden suunnittelua ja tuulivoimarakentamista maakunnan alueella. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa ei ole merkintöjä Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 alueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

Ote Kainuun maakuntakaavasta (29.4.2009). Seuraavalle sivulle on koottu karttaotetta koskevat merkintöjen selitykset.

MAASEUTUMAISEN KEHITTÄMISEN YHTEISTYÖALUE.

Kehittämismerkinnällä **mk** esitetään keskeisten liikenneväylien ja maaseutuasutuksen alueita, joiden kehittämisessä on tarvetta kuntien väliseen yhteistyöhön.

Suunnittelumääräys:

Emäjoen ja 5-tien aluetta kehitetään maaseudun kulttuuriympäristöön, maisemaan ja hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana monipuolisen elinkeinotoiminnan, asumisen, vapaa-ajan, liikenteen ja matkailun vyöhykkeenä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota kulttuuriympäristön ja maiseman hoitoon sekä liikenteen ja matkailun palvelujen kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS KULTTUURIHISTORIAALLINEN KOHDE.

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja rakennetut kulttuuriympäristöt.

Suunnittelumääräys:

Alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet sekä turvata merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS KULTTUURIHISTORIAALLINEN KOHDE TAI ALUE.

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä Museoviraston esityksen (Dnro 29/004/2003) mukaisia valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja alueita, jotka eivät sisälly vuodelta 1993 olevan julkaisun "Rakennettu kulttuuriympäristö" -kohteiden luetteloon.

Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava alueen tai kohteen merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

TÄRKEÄ POHJAVESIALUE.

Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys:

Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohjavesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE.

Merkinnällä A osoitetaan asumisen, hallinnon, palveluiden, teollisuuden ym. työpaikka-alueiden ja taajamatoimintojen sijoittumisalueita niihin liittyvine liikenne- virkistys-, puisto- ja erityisalueineen.

Suunnittelumääräys:

Taajamatoimintojen alueen suunnittelussa hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla tulee edistää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä sekä taajaman ydinalueen kehittämistä toiminnallisesti ja taajamakuvallisesti selkeästi hahmotuvaksi keskuksiksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajama-alueiden viihtyisyyteen, uudisrakentamisen sopeuttamiseen rakennettuun ympäristöön, kevyen liikenteen toimintamahdollisuuksiin ja liikenneturvallisuuteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa on varmistettava, että alueella sijaitsevien kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeiden kohteiden kulttuuri- ja luonnonperintöarvot säilyvät.

MUINAISMUISTOKOHDE.

Merkinnällä osoitetaan tiedossa olevat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettut kiinteät muinaisjäännökset.

Suojelumääräys:

Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Aluetta koskevista maankäyttöhankkeista on neuvoteltava Kainuun Museon tai Museoviraston kanssa.

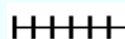

VALTATIE /KANTATIE

Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

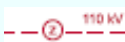
Suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on pyrittävä edistämään kevyen liikenteen väylien toteuttamista erityisesti kyläkeskusten ja koulujen läheisyydessä.

YHDYS RATA / SIVURATA

Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 kV

110 kV/2, Jännite/linjojen lukumäärä (mikäli muu kuin 1).

Alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

M

Edellä olevien merkintöjen lisäksi kohdealuetta koskevat myös maakuntakaavan ns. valkoiset alueet, jota ovat maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M) seuraavasti:

MAA - JA METSÄ TALOUS VALTAISE T ALUEET

Merkinnällä M osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita.

Rakentamismääräys:

Alueelle saa rakentaa yleistä virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja rakennuksia. Valtion retkeilyalueille sallitaan niiden yleisen virkistystoiminnan kannalta tarpeellinen rakentaminen.

Suunnittelumääräys:

Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

Kainuun maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset:

Rantojen käyttö

Yleisiä suunnittelumääräyksiä:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon luonnon- ja maisema-arvot, vesihuollon järjestäminen sekä maanomistajien välinen tasapuolisuus. Rantarakentaminen tulee mitoittaa siten, että suunnittelussa turvataan riittävä vapaan rantaviivan määrä, viihtyisyys sekä yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet.

Liikenneturvallisuus

Yleinen suunnittelumääräys:

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuden edistämiseen sekä sujuvan ja hyvän liikenneympäristön saavuttamiseen.

Liito-oravan esiintymispaikat

Yleinen suojelumääräys:

Liito-oravien esiintymisalueiden yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja metsien käsittelyssä tulee turvata liito-oraville tärkeiden pesäpuiden ja niitä suojaavien puiden sekä liikkumisen kannalta riittävän puuston säilyminen.

3.3.4 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa yleiskaava (Ristijärven yleiskaava), joka on valmistunut vuonna 2001 ja hyväksytty 23.1.2002. Yleiskaavan päivittäminen on katsottu tarpeelliseksi, sillä kaava-alueella on useita kehittämistarpeita ja -hankkeita, joiden toteuttaminen edellyttää laajempaa yleiskaavatason tarkastelua.

Nyt laadittava yleiskaavan muutos (Ristijärven yleiskaava 2035) kattaa koko vanhan yleiskaavan alueen sekä pienet laajennusalueet suunnittelualueen itä- ja lounaiskulmissa (tilat 278:0 ja 8:37).

Suunnittelualue rajoittuu radanvarrtta lukuunottamatta Iijärven-Ristijärven rantayleiskaavaan, joka on laadittu vuonna 2001.

3.3.5 Asemakaava

Keskeisin osa suunnittelualueesta on asemakaavoitettua. Asemakaavat ovat eri ikäisiä ja osa asemakaavoista on todettu yleiskaavan ohjausryhmäkeskusteluissa vanhentuneiksi mm. toteutumattomien liian pienien tonttikokojen vuoksi.

3.3.6 Rakennusjärjestys

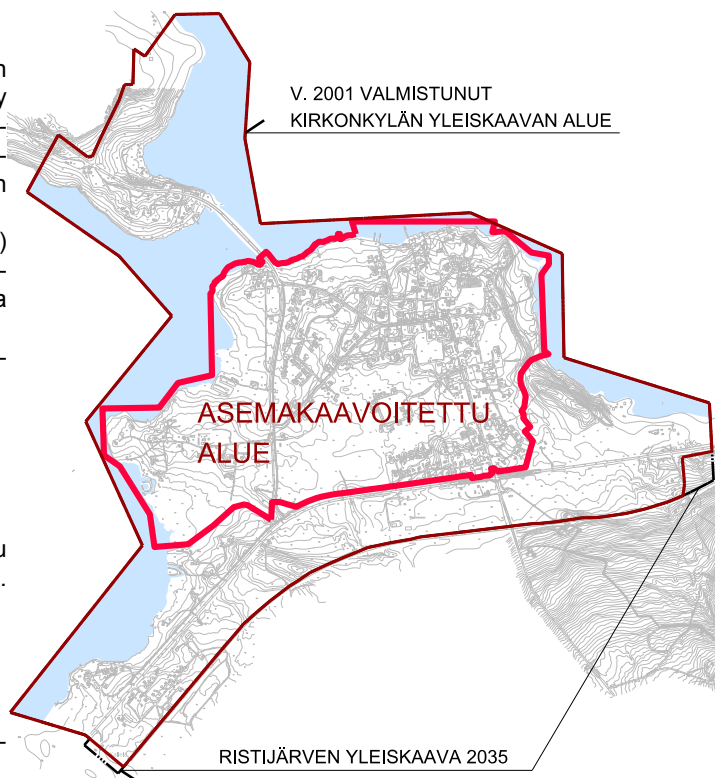
Ristijärven kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 1.4.2012.

3.3.7 Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole rakennuskieltoa.

3.3.8 Pohjakartta

Kaavan pohjakarttana on pääosin kunnan pohjakartta. Alueilla, jonne kunnan pohjakartta ei ulotu, on käytetty maanmittauslaitoksen maastotietoa.

Laadittavan Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 aluerajauksen suhde vuonna 2001 laadittuun yleiskaavaan ja asemakaava-alueiden laajuuteen.

Saukontien katunäkymää keskustaa kohden.

4. KAAVATYÖN TAVOITTEET

4.1 Aiempien suunnitelmien antamat tavoitteet

4.1.1 Ristijärven kuntastrategia 2035

Ristijärven kuntastrategia 2035 on laadittu vuonna 2013. Strategiassaan kunta painottaa mm seuraavia seikkoja:

- * elinvoimainen kuntakeskusta
- * asuntoalueiden vetovoimaisuus vesistöjen läheisyydessä
- * kehityskäytävä Saukkovaaran ja kirkonkylän keskustan välillä
- * senioritoiminta
- * yrittäjyys

4.1.2 Ristijärven Matkailun Master Plan

Ristijärven Matkailun Master Plan suunnitelma on valmistunut vuonna 2012. Työssä on visioitu, että Ristijärvi profiloituu yksilöllistä seniori- ja luontomatkailua tarjoavaksi kunnaksi. Master Planissa on listattu seuraavat keskeiset linjaukset Ristijärven kehittämiseksi:

- * Panostaminen seniorimatkailun (+55v) sekä luontomatkailun kehittämiseen. Toimintaa tukevan uuden kerrosalan tarve noin 3000 k-m² sisältäen mm. hoiva ja hyvinvointi palveluja. Uusien vuodepaikkojen tarve noin 20 kpl sekä myöhemmin toiset 20 kpl.
- * Ristijärven Pirtistä kehitetään ympärivuotinen ja tasokkaat puitteet tarjoava lomakohde joko seniorimatkailun tukikohtana tai lomakylänä.
- * Saukkovaaran laskettelukeskusta kehitetään yrittäjävetoisena luontomatkailun tukikohtana ja kohteena.
- * Kehittämiskäytävä kuntakeskuksen ja Saukkovaaran välille. Viitostien ja Sotkamontien risteysaluetta kehitetään ns. Pysäyttäjä -kohteeksi ohikulkevan liikenteen hyödyntämiseksi. Kohteeseen ideoitui mm. seuraavia toimintoja:
 - + tiekirkko /kappeli Ristijärven graniittista, paikallista kivi-osaamista ja -materiaalia esittelevä kivipiha
 - + päivittäistavaraliike, kahvila-leipomo ja kalamyymälä
 - + myyntipaikkoja ja tiloja työnäytöksille
 - + kalalampi, puulajipuisto, laavu,
 - + majoittumismahdollisuuksia ja saunoja
 - + info alueen palveluista

4.1.3 Kultaisen iän kohde hankesuunnitelma

Ristijärven kunnan omistaman Senioripolis Oy:n teettämä Kultaisen iän kohde hankesuunnitelma on jatkoa Ristijärven Matkailun Master Planin tavoitteelle seniorimatkailun kehittämistä Ristijärvellä. Hankkeen perusajatuksena on kehittää Ristijärven Pirtin aluetta yksityiseltä yrityspohjalta lomakohteena tai osavuotiseen asumisen kohteena aktiivisille seniorille. Kohteen toiminta voisi perustua majoituksen ja kahvila-ravintolan ohella kohderyhmälle suunnattaviin aktiviteetteihin ja hyvinvointipalveluihin, kuten hierontaan, fysioterapiaan, jalkahoitoihin, kampaamoon, kosmetologin sekä terveydenhoitajan palvelut. Lisäksi päärakennukseen sijoittuisi myös yhteisiä harrastetiloja, mahdollisesti pieni kirjasto tai lukusali, yhteisöllisiä kokoontumistiloja yms.

Kultaisen iän kohteen tilaohjelma käsittää noin 50 majoitus-asuntoa ja kerrosala yhteensä noin 3800 k-m² jakautuen seuraavasti:

- + päärakennus (sis. 12 kpl majoitushuoneita), yht. 1300 k-m²
- + paritalot, 14 kpl, yht. 1400 k-m²
- + yksittäistalot, 8 kpl, yht. 800 k-m²
- + Pirtti, yht. 120 k-m²
- + rantasaunat, 4 kpl, yht. 60 k-m²
- + tallipubi, yht. 141 k-m²

"Pysäyttäjäkohteen" sijoitusvaihtoehdot (oranssi pallo) Ristijärven Matkailun Master Plan -suunnitelman mukaan. Master Plan -suunnitelmassa kokonaisuuden kannalta suositeltavammaksi sijoitusvaihtoehdoksi esitettiin Viitostien ja Sotkamontien (Saukkovaaraan menevä tie) risteysaluetta.

4.2 Kaavatyön aikaiset tavoitteet

Edellä kuvatut hankkeet (Master Planin Pysäyttäjä-kohde sekä Kultaisen iän hankesuunnitelma) ovat olleet matkailun kehittämisen perusajatuksen ohella yleiskaavan päivittämisen ensisijaisia käynnistäjiä. Näiden lisäksi kunnassa on nähty tarvetta myös seuraavien asioiden huomioimiselle:

- * Viitostie tulisi nähdä kehityskäytävänä Pirtiltä Saukkovaaran hiihtokeskukseen saakka. Viitostien eteläpuolen maankäyttömahdollisuudet yritys- ja teollisuustonttivarannon osalta tulee tutkia.
- * Myös Ristijärven taajaman ja Saukkovaaran hiihtokeskuksen yhdistämä Saukontie-Sotkamontie tulisi nähdä kehityskäytävänä.
- * Kunnan maanomistus Koiraniemellä tulee hyödyntää asuinrakentamiseen. Putkolanniemen nykyinen kaava ei vastaa maanomistajien eikä kunnan toiveita.
- * Uusia vetovoimaisia rantarakennuspaikkoja tarvittaisiin lisää. Myös hoiva-asumisen rakennuspaikkoja tarvitaan. Ydinkeskustan rakennuspaikkojen tulisi olla kaava- ja käyttötarkoituksmerkinnöiltään mahdollisimman joustavia, jotta keskustan kehittämiseen olisi enemmän mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja.
- * Keskusta-alueen kehittämistarpeet mm. tyhjien rakennusten ja rakennuspaikkojen sekä kaukolämpölaitoksen laajennuksen osalta. Keskustan aluetta tulee tarkastella kokonaisuutena myös katujärjestelyjen osalta.
- * Moottorikelkkailulle tulee saada turvallinen yhteys Ristijärven yli. Leutojen talvien myötä jään ylittävä reitti ei riittäne. Kelkkauralta tulee olla yhteydet sekä huoltoasemille kuin myös Ristijärven Pirtille.
- * Hiihtoreitit tulee linjata Virtaalasta sekä Saukkovaaran hiihtokeskuksen suuntaan kuin myös Ristijärven Pirtille. Lisäksi Virtaalan tuntumaan tarvitaan noin 1 km:n pituinen kiertolatu koululaisille.
- * Kaavan ohjaavuus? Kaavaprosessin aikana pohditaan, onko kyseessä kauttaaltaan strategisluontoinen kaava, joka ohjaa asemakaavoitusta vai osittain myös MRL 72 §:n mukainen oikeusvaikutteinen kaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämistä suoraan rakennusluvan myöntämisen perusteena. Luonnosvaiheen palautteen perusteella päädyttiin siihen, että Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035 on kauttaaltaan strategisen tason kaava.

Ristijärven Pirtin alueelle ideoitu kultaisen iän hanke vaiheistusalueineen. Ote Kultaisen iän hankesuunnitelmaraportista.

5. TEHDYT SELVITYKSET

5.1 Luontoselvitykset

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan alueelle on tehty luontoselvityksiä seuraavasti:

- * Koiraniemen luontoselvitys, Luonto-osuuskunta Aapa, 2014
- * Ristijärven kunnan kirkonkylän 5-tien varren kaavoituksen luontoselvitys, Luonto-osuuskunta Aapa, 2014
- * Ristijärven keskustaajaman täydentävä luontoselvitys, Ramboll Finland Oy, 2015

Koiraniemi

Harjumetsien valorinteet mainitaan Suomen luontotyyppi- en uhanalaisluokituksessa (Raunio ym. 2008) vaarantuneiksi (EN). Harjumetsä sinänsä on erikoislaatuinen ympäristö ja sen ominaispiirteet olisi syytä huomioida alueen suunnittelussa. Harvinaislaatuiset ketolaikut harjumetsän sisällä olisi myös hyvä säilyttää.

Koiraniemen luontoselvitysten mukaan alueen pohjoisrannalla on runsasravinteinen luhta, jonka kaikki kasvilajit eivät välttämättä tulleet esille luontoselvityksen maastokäynnin yhteydessä. Kyseinen luhta on mahdollisesti metsälain mukainen kohde (Metsälaki 10 §). Mikäli alueelle suunnitellaan rakentamista, alueen kasvillisuus olisi syytä selvittää kesä-heinäkuussa, jolloin varmuudella tietyt putkilokasvit ovat tunnistettavissa.

Koiraniemen harjumetsän kuusivaltainen alue on todennäköisesti kokonaisuudessaan liito-oravan elinpiiriä. Alueelta löytyi papanajätöksiä sekä oletettuja pesimispuita. Elinympäristön ohella vähintäänkin ne puut, joiden tiedetään olleen tai olevan liito-oravien pesimispuita, tulisi säilyttää. Myös ekologisia käytäviä tulisi säilyttää, sillä koiraiden elinpiiri on huomattavasti laajempi kuin naaraiden ja ekologiset käytävät turvaavat koiraiden ja poikasten pääsyn pois alueelta etsimään uusia asuinpaikkoja.

Viitasammakkohavaintoja luontoselvityksen maastokäynnillä ei havaittu, joten viitasammakkoja alueella ei todennäköisesti esiinny. Koiraniemeä ympäröivä järvi on hiekkapohjainen, eikä sellainen ole todennäköisesti mieluisin talvehtimispaikka viitasammakoille. Viitasammakoille sopivaa elinympäristöä löytyy Koiraniemen pohjoispuoliselta luhta-alueelta. Vaikka maastotarkasteluissa ei saatu havaintoja viitasammakoiden esiintymisestä luhtaan alueella, ei se sulje pois mahdollisuutta, että siellä piileskeleviä yksilöitä löytyy tai että laji voisi myöhemmin alueelle levittäytyä.

lähde: Koiraniemen luontoselvitys, Luonto-osuuskunta Aapa, 2014

5-tien varsi

Yleisin luontotyyppi alueella on tuore kangasmetsä. Metsät ovat pääasiassa keski-ikäisiä ja tavanomaisen metsänhoidon piirissä. Alueelle sisältyy myös hakkuuaukioita. Arvokkaimmat luontokohteet löytyvät purojen varsilta, jotka ovat sekä metsälain että vesilain suojelemissa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Saukkovaarantien ja junaradan risteuksen luona on ojitattamaton suolaikku, joka on vähäpuustoisena suona mahdollinen Metsälain 10 § tarkoittama metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö.

Luontoselvityksen suositukset:

Rakennettavat alueet tulisi keskittää rakentamisluokan I moreenialueille. Sotkamontien- Haukirinteentien välisellä alueella on huomioitava, että maaperä on suurelta osin erittäin vaikeasti rakennettavaa, tasaista turvemaata, jonka kuivattaminen saattaisi koitua ongelmalliseksi. Haukirinteen päässä, missä maaperä on moreenia, sijaitsee lähetyvillä liito-oravan tiedettyjä oleskelupaikkoja. Liito-oravat käyttänevät puronvarren lepikkoa ruokailupaikkanaan kesäisin, vaikka jätöksiä talvikauden oleskelusta ei havaittu. Tämän vuoksi Haukirinteenvarren moreenialueille ei ole suositeltavaa osoittaa rakentamista. Mikäli alueelle osoitetaan rakentamiseen, liito-oravien kulkureitit olisi syytä selvittää, jotta ekologinen käytävä liito-oravien liikkumiselle Saukkovaaran ja Pakarilahden rannan välillä olisi mahdollista turvata.

Rantaluhta B olisi hyvä jättää rakentamisen ulkopuolelle ja välttää maansiirtotöitä. Alue on säilynyt luonnontilaisena ja on siten arvokas elinympäristö, jossa viihtyvät suokahlaajalintulajit, korrennot ja mahdollisesti myös sammakot.

Sammakkopuron varren metsäluhta soveltuu periaatteessa pienvesien lähimetsänä METSO -suojeluohjelmaan. Tätä mahdollisuutta voisi ehdottaa alueen maanomistajille.

Mikäli rakentamista suunnitellaan Sammakkopuron tai Lepäpuron varsille (arvokkaiden luontotyyppien alue A), putkilokasvilajisto tulisi tutkia uudestaan kesä-heinäkuussa, jolloin kasvupaikan perusteella alueella mahdollisesti esiintyvät lajien-suojelun kannalta huomioitavat hehkehorsma ja lettosara ovat varmuudella tunnistettavissa.

lähde: Ristijärven kunnan kirkonkylän 5-tien varren kaavoituksen luontoselvitys, Luonto-osuuskunta Aapa, 2014.

Otekartta Koiraniemen luontoselvityksestä /Luonto-osuuskunta Aapa, 2014.

Luontotyytit:

1. harjumetsä
2. pienruohoketo
3. muutettu ympäristö
4. kuiva kangasmetsä
5. kostea lehto
6. pensaikko- ja metsäluhta

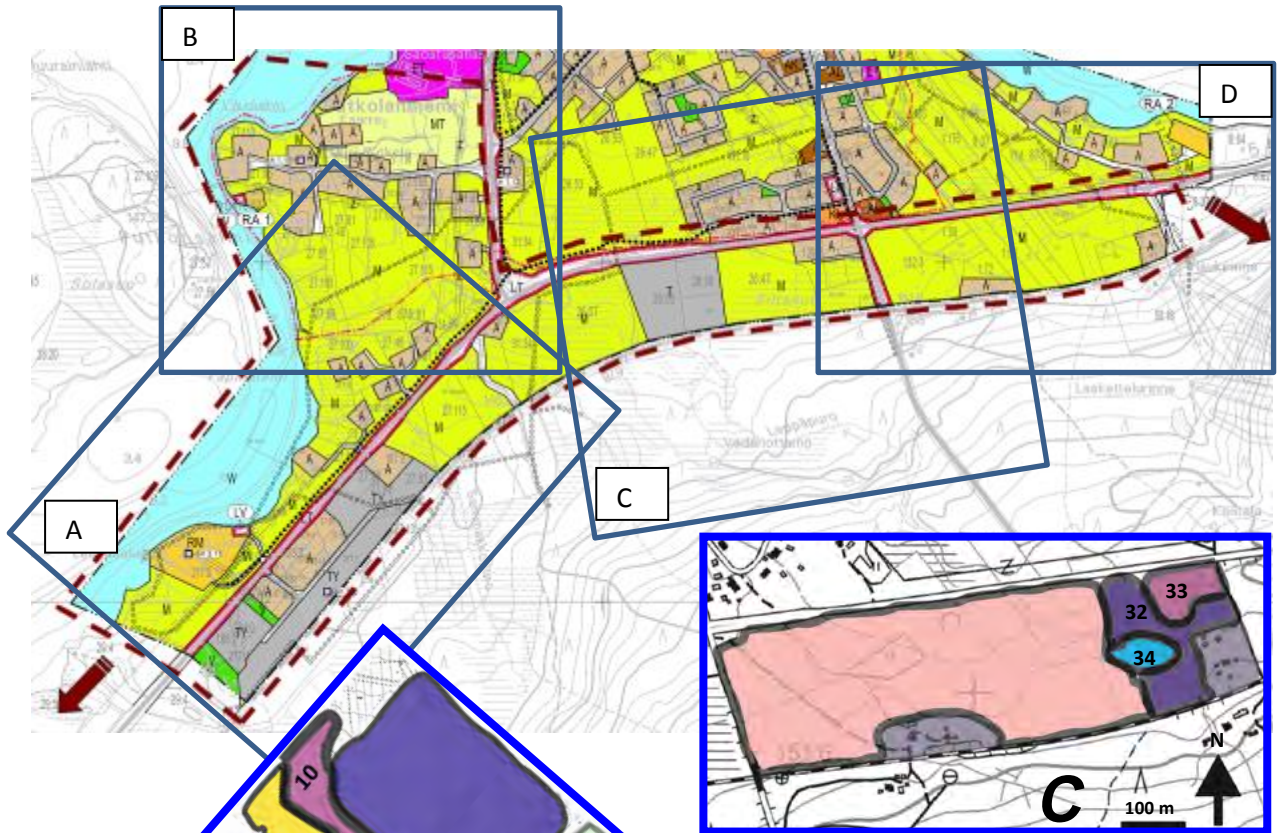
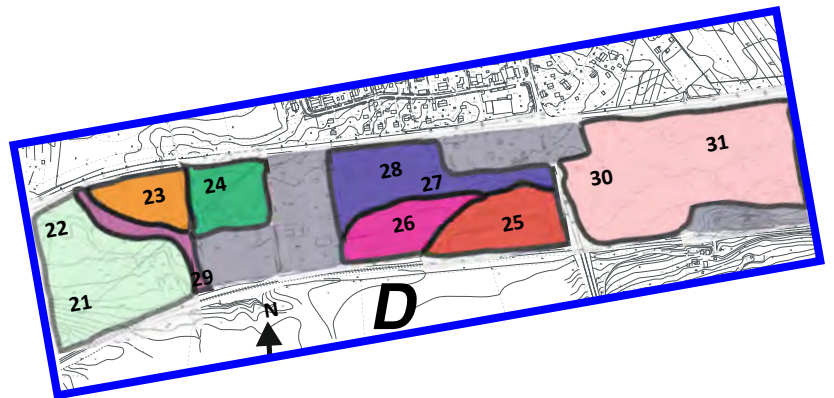
Metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö. Runsaaravinteinen luhta (Metsälaki 10§).

liito-oravahavainnot ja arvioidut pesimisalueet

ekologinen yhteystarve

0. asutusalue
1. korpiräme
2. ja 6 kangaskorpi
- 3, 5, 8, 12, 14, 15, 27, 28 tuore kangas
- 4, 24 lehtomainen kangas
7. pensaikkoluhtamuuttuma
9. avoluhta
10. koivuluhtamuuttuma
11. pellonraivio
13. lehtomainen laikku
16. järven kivikkoranta
- 17, 24 kuiva kangas
21. hakkuuaukio
22. taimikko
23. kangasräme
25. keidasräme
26. lyhytkorsinevamuuttuma
29. puronvarsi
30. turvepelto
31. tuvekangas
32. tuore kangasmetsä
33. puronvarsiluhta

Ote kartalta (luonnonarvoiltaan huomioitavat kohteet) 5-tien varren luontoselvityksestä /Luonto-osuuskunta Aapa, 2014.

Arvokkaat luontotyytit

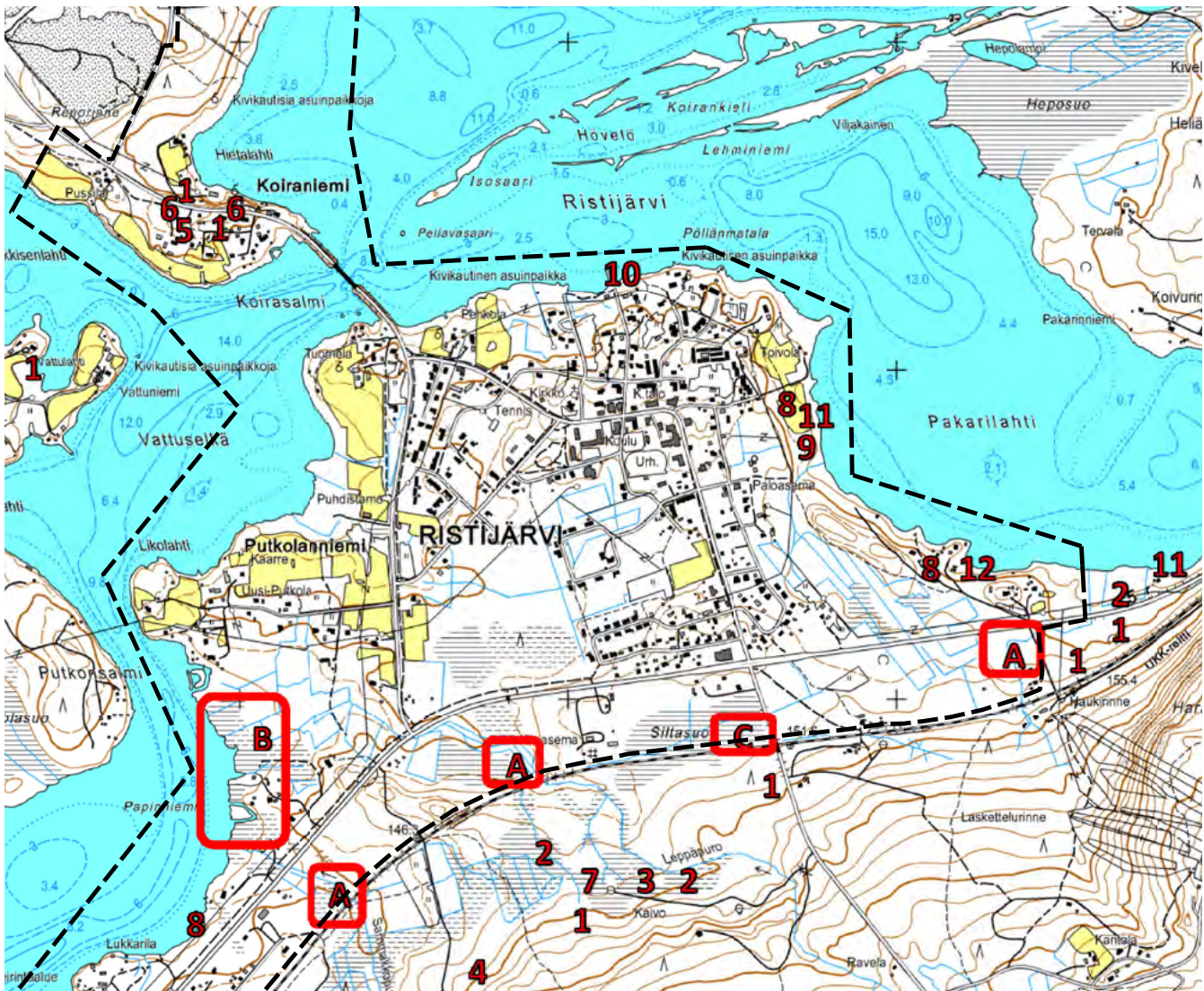
A Purojen välittömät elinympäristöt (ML10\$, VL2\$)

B Rantaluhta (ML10\$)

C Puustoltaan vähätuottoinen suo (ML10\$)

Uhanalainen lajisto (maastohavainnot: Siira 2014 ja tämä selvitys; kirjalliset lähteet: Vainio 2014 ja Jaakko Pöyry Infra/ Suunnittelukolmio 1999). Lyhenteiden selitykset selostuksen tekstissä.

1. Liito-orava *Pteromys volans*: VU, S, RT, Lsa
2. Lettosara *Carex heleonastes*: VU, S, Va, RT, Lsa
3. Vakoruutusammal *Conocephalum salebrosum*: VU, S, RT, Lsa
4. Lehtopalsami *Impatiens noli-tangere*: LC, RT
5. Ketonoidanlukko *Botrychium lunaria*: NT, S, RT
6. Ahonoidanlukko *Botrychium multifidum*: NT, S, RT
7. Hetehorsma *Epilobium alsinifolium*: LC, S
8. Pohjannokkonen *Urtica dioica subsp. sondenii*: LC, S, Va
9. Kotkansiipi *Matteuccia struthiopteris*: LC, S
10. Keltakurjenmiekka *Iris pseudacorus*: LC, S, RT
11. Lehtotähtimö *Stellaria nemorum*: LC, S
12. Lehtomatara *Galium triflorum*: LC, S

Ristijärven keskustaajaman täydentävä luontoselvitys, 2015

Täydentävä luontoselvitys tehtiin keväällä ja kesällä 2015 ja se koostui luontotyyppi- ja kasvillisuus sekä liito-oravaselvityksestä. Selvityksen tuloksena itäisellä rantavyöhykkeellä todettiin olevan Metsälain 10 § nojalla suojeltu kohde, erityisen tärkeä elinympäristö / purojen välittömät lähiympäristöt. Puron ranta-alueella esiintyy erittäin uhanalainen luontotyyppi saniaislehtokorpi, jonka luonnontilaisuuden ja edustavuuden arvioidaan olevan hyvä. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon, että puron lähiympäristö on kulutusherkkä. Mikäli alueen käyttö ja siellä liikkuvien ihmisten määrä kasvaa, on pidettävä huolta, ettei metsälailla suojeltu luonnontilainen puron ympäristö kärsi. Yksi mahdollisuus alueen säilyttämiseksi olisi rakentaa puron ylityspaikalle pitkospuut tai pieni silta, jolloin ulkoilusta ei aiheutuisi haittaa.

Selvitysalueella ei tarkentavan luontoselvityksen maastokäynnillä havaittu luonnonsuojelulain 28 § mukaisia luontotyyppisiä eikä vesilain 11 §:n tarkoittamia arvokkaita pienvesiä.

Uhanalaisten kasvilajien tiedot tarkistettiin Ristijärven kunnan toimittamasta aineistosta 2015 sekä vuonna 2001 tehdystä luontoselvityksestä. Tietojen perusteella pohjoisrannalla (Urheilutien päättäneä olevan uimaranta-alueen itäpuolella) kasvaa alueellisesti uhanalaista keltakurjenmiekkaa. Lisäksi tiedossa on Suomen vastuulajeihin kuuluvan pohjanokkosen esiintymispaikkoja itäisellä ranta-alueella Pakarilahden lounaispuolella, jotka havaittiin myös maastossa.

Liito-oravat:

Itäisellä ranta-alueella (Pakarilahden lounaisranta) sijaitsee myös liito-oravan elinympäristö kahden kuusikon alueella. Alueelta löydettiin maastokäynnin aikana useiden puiden alta liito-oravan ulostepapanoita. Liito-oravakuusikoita ympäröivät nuoremmat talousmetsäalueet toimivat todennäköisesti lajin ekologisina käytävinä.

Pakarilahden lounaisrannalla olevat kaksi kuusikkoa tulisi jättää rakentamisen ja hakkuutoimintojen ulkopuolelle, koska ne ovat liito-oravan elinpiiriä ja lisääntymisaluetta. Liito-orava on tiukasti suojeltu laji ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on Suomen luonnonsuojelulain perusteella kielletty. Mikäli kuusikoiden ulkopuolelle suositellaan rakentamista, niin on huolehdittava myös ekologisten käytävien säilymisestä kuusikoiden välillä sekä 5-tien yli 5-tien eteläpuolisille liito-orava-alueille.

lähde: Ristijärven keskustaajaman täydentävä luontoselvitys, Ramboll Finland Oy, 2015.

Koiraniemen liito-orava tarkistukset, 26.6.2016, Jari Hieta-ranta /Ekotoni KY

Kesällä 2016 suoritettiin tarkentava maastokäynti Koiraniemen alueella sekä kahdessa erillisessä kohteessa Viitostien eteläpuolella. Koiraniemeen kohdistuva liito-oravatarkistus vahvisti vuoden 2014 liito-oravaselvityksen tulokset liito-oravan pesimä- ja ruokailualueiden suhteen. Selvityksen mukaan alueelle rakentaminen alueelle on mahdollista, mikäli rakentaminen toteutetaan niin, että liito-oravan pesimäalue ja kriittiset kulkuyhteydet lähinnä itään säilyvät yhtenäisinä. Riittävä yhtenäisyys puustossa tarkoittaa sitä, että liito-oravalla on mahdollisuus siirtyä liitämällä puusta toiseen ilman että liitomatka ylittää 30 - 40 metriä. Rakentamisen tulisi sijoittua jo nykyisin aukeille tai jo rakennetuille alueille, eikä metsää tulisi raivata. Pesäpuu tulee rauhoittaa kokonaan noin 30 m etäisyydeltä. Isoja kuusia, kookkaita lehtipuita tai mahdollisia pystykeloja ei tulisi poistaa lainkaan.

Viitostien eteläpuolelta selvityksen yhteydessä tarkastettiin kaksi kohdetta, jotka olivat nähtävillä olleessa kaavaluonnoksessa merkitty luo-4 ja luo-3 -merkinnöillä. Näistä todettiin, etteivät ne ole metsälakikohteita.

Ote kartta (luonnonarvoiltaan huomioitavat kohteet) Ristijärven keskustaajaman täydentävästä luontoselvityksestä / Ramboll Finland Oy, 2015. Kartan numerointi viittaa luontoselvitykseen valokuuviin.

5.2 Muinaismuistot

Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä (kulttuuriympäristön rekisteriportaali) on alueelta mainittu (kesäkuu 2015) seuraavat muinaismuistokohteet, jotka ovat kivikautisia asuinpaikkoja ja kiinteitä muinaisjäännöksiä:

- * Hautausmaa 697010007
- * Kellukka 697010022
(Kellukka ja Hautausmaa ovat todennäköisesti yhtenäistä asuinpaikkaa)
- * Pussila 697010004
- * Kärkelänniemi 697010006
- * Onnenniemi 697010005
- * Tuomela 697010001
- * Pehkola 697010002
- * Pohjola 697010003

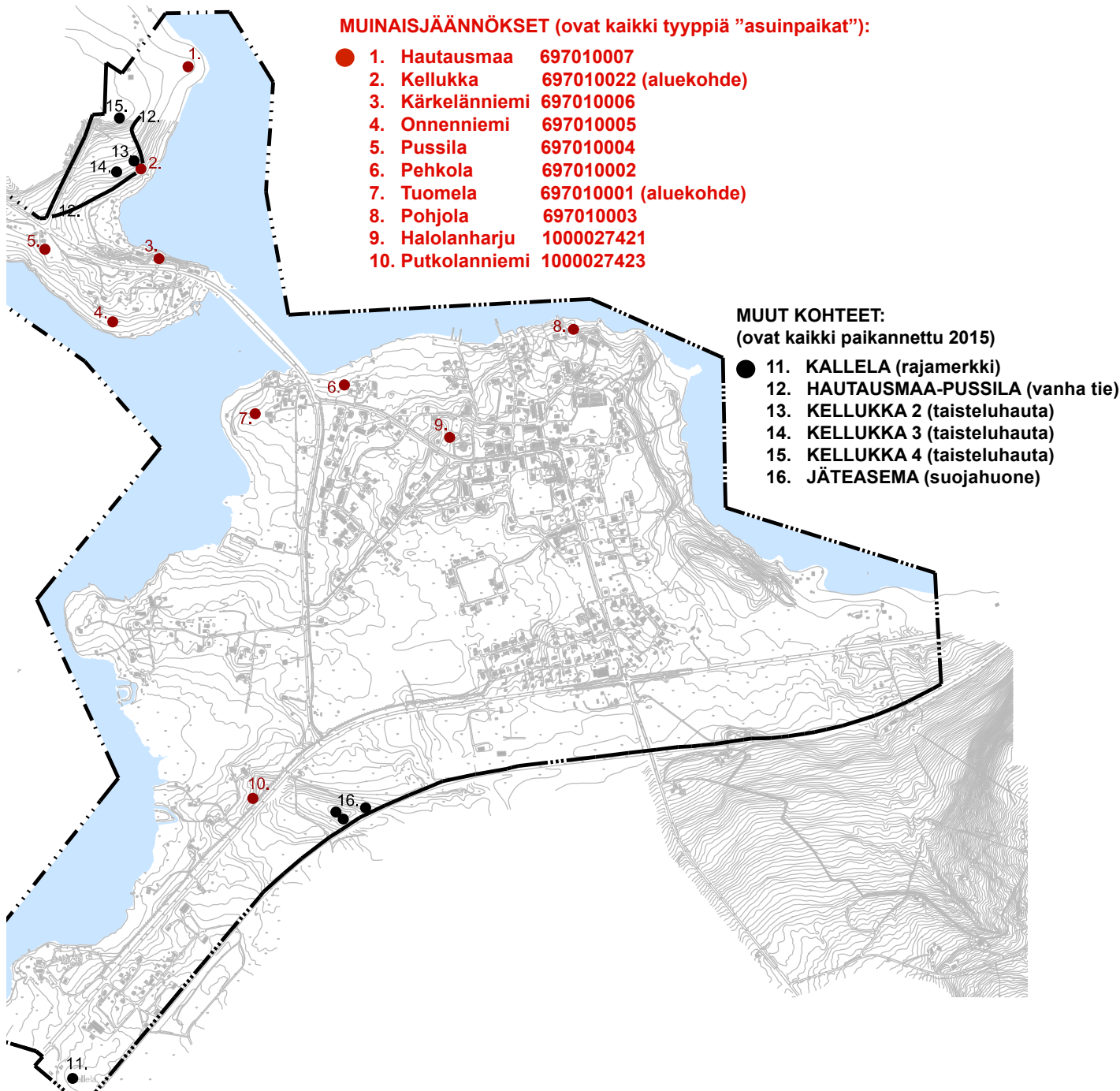
Kainuun maakuntakaavan liiteaineistossa mainituista muinaismuistokohteista kaava-alueelle sijoittuu kohde nro 3. Koirasalmi (kivikautinen asuinpaikka-alue), joka on luokiteltu maakunnalliseksi muinaismuistokohteeksi.

Arkeologinen inventointi kesällä 2015

Kaavaprosessin alussa Kainuun Museo ja Museovirasto edellyttivät, että kaava-alueelle tehdään arkeologinen inventointi, jossa ennestään tunnettujen kohteiden kunto tarkistetaan ja tutkitaan, löytyykö uusia kohteita. Inventoinnin laati kesällä 2015 Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu (*Kirkonkylän yleiskaavan muutosalueiden arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu, 2015*).

Inventoinnissa löytyi 8 uutta kohdetta, joista 2 rajoittuu historialliselle ajalle ja joita ehdotetaan muinaisjäännöksiksi. Muut havaitut 6 kohdetta ajoittuvat uudelle ajalle, eivätkä ole muinaismuistolain mukaan suojeltavia muinaisjäännöksiä, joskin nekin on suositeltavaa ottaa kaavoituksessa huomioon.

Museoviraston muinaisjäännösrekisterissä olevat muinaismuistokohteet suunnittelualueella sekä kesän 2015 inventoinnin tulokset kartalla.

5.3 Kulttuurihistorialliset kohteet

Ristijärven kulttuuriympäristöohjelmassa (Nella Mikkonen, Kainuun ympäristökeskus, 2001) listattuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita suunnittelualueelle sijoittuu seuraavasti:

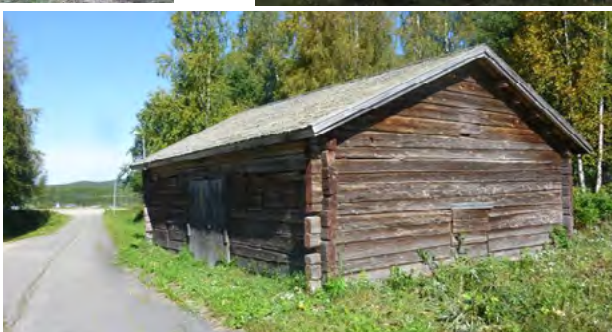
- * Ristijärven kirkko ja tapuli (mk)
- * Ristijärven pappila (mk)
- * Vanha koulu ja maamieskoulu (mk)
- * Toivola
- * Alanko
- * Mikkola ja Tuomela
- * Kärkelä
- * Oikarila
- * Pussila
- * Aseman seutu
- * Lukkarila (Ristijärven pirtti)

Yllä mainituista kohteista Ristijärven kirkko ja tapuli on listattu myös Kainuun maakuntakaavan liiteaineistossa valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuurihistorialliseksi kohteeksi. Ristijärven pappila sekä vanha kansakoulu ja maamieskoulu ovat puolestaan maakuntakaavan liiteaineistossa maakunnallisesti arvokkaita kulttuurihistoriallisia kohteita. Kaikki yllä olevat kohteet ovat myös vuoden 2001 yleiskaavan kulttuurihistoriallisia kohteita.

Ristijärven kirkko (v. 1807) ja tapuli (v. 1840) sekä makasiini (Ristijärven kunnan entinen entinen varastorakennus "lainamakasiini /kassamakasiini").

Ristijärven pappila (v. 1807) ja pappilan aitta/ varasto.

Katvelan pihapiiri; vanha kansakoulu (v. 1846) ja maamieskoulu (v. 1930).

Sodan jälkeisen rakennuskannan inventointi

Kainuun Museo ja ELY -keskus edellyttivät kaavatyön alussa, että kaava-alueen sodan jälkeinen rakennuskanta inventoitiin. Lisäksi nähtiin tarvetta taajamakuva-analyysin päivittämiseksi. Selvitykset laati Ristijärven aluearkkitehti Ulla-Maija Oikarinen syksyllä 2015.

Selvityksen perusteella viereistä v. 2001 listausta on täydennetty seuraavilta osin:

- * Männikkö (v. 2001 yleiskaavassa oleva kohde)
- * Pohjola (v. 2001 yleiskaavassa oleva kohde)
- * Kotiniemi (v. 2001 yleiskaavassa oleva kohde)
- * Uusi-Putkola (v. 2001 yleiskaavassa oleva kohde)
- * Makasiini (kunnan lainamakasiini) (v. 2001 yk kohde)

- * Ristijärven koulukeskus (uusi kohde)
- * Ristijärven siunauskappeli (uusi kohde)
- * Pyrylä (urheiluseurantalo) (uusi kohde)

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista keskusteltiin ohjausryhmän kokouksessa 25.2.2016, jossa oli mukana myös Rauni Laukkanen Kainuun Museosta. Osa ohjausryhmää tutustui kirkonkylän uusiin kohteisiin myös maastossa kävelykierroksella keuhkatalvella 2016. Keskustelujen perusteella kirkonkylän keskeisin ja arvokkain alue (kirkko-koulut-Katvela-pappila) päätettiin nostaa omalla erillisellä -aluerajausmerkinnällä esille. Kyseinen alue muodostuu kirkonkylän kulttuurihistoriallisesti arvokkaimmista rakennuksista eri aikakausilta ja ne muodostavat maisemallisestikin merkittävän aluekokonaisuuden. Kirkon ja koulujen ympärillä on komeaa puustoa ja pappilan vielä toistaiseksi aukeat entiset pellot avaavat näkymiä järven suuntaan.

Toivola;
talliluhti (v. 1786),
vilja-aitta
ja puoti.

Alanko;
asuinrakennus
(v. 1846)
ja kaksi aittaa.

Tuomela;
asuinrakennus
(v. 1915),
3 aittaa
ja savusauna

Männikkö;
asuin- /toimisto-
rakennus
(v. 1921).

Kärkelä (Koirasalmen entinen lossipaikka);
asuinrakennus (v. 1934), talousrakennus (v. 1845) ja sauna (v. 1845).

Oikarilan pihapiiri; asuinrakennus, aitta, luhti, navetta ja talli (v. 1812).

Pussilan pihapiiri; asuinrakennus (v. 1936), 3 aittaa, talli, riihi (v. 1879), masiinihuone ja savusauna ja navetta.

Aseman seutu; asemarakennus (v. 1935), asuinrakennus ja aitat

Lukkarila
(Ristijärven pirtti);
kanttorin asunnoksi
1940 rakennettu
päärakennus.

Pohjola;
asuinrakennus
(v. 1935) ja
talliluhti (1800-luku).

Kotiniemi; vilja-aitta
(1800-luvun alku).

Uusi-Putkola; aitta (1800-luku).

Mikkola; vilja-aitta
(1700-luvun loppu).

Ristijärven koulukeskus. Ensimmäiset osat otettiin käyttöön 1954.

Ristijärven siunauskappeli (v. 1964, arkkitehti Esko Laitinen).

Pyrylä
(urheiluseurantalo
1950-luvulta).

5.4 Maaperä ja rakennettavuus

5-tien varren luontoselvitykseen liittyen tehtiin 5-tien varren alueelle maaperäselvitys (Luonto-osuuskunta Aapa, 2014), jossa maalaji määriteltiin geologisten taustatietojen ja havaintojen perusteella 50 cm syvyydelle asti.

Kallioperältä Ristijärvi kuuluu Kainuun liuskealueeseen, joka koostuu pääasiassa kvartsiittista, turbidiittisista metahiekkakivistä ja kiilleliuskeista. Jääkauden aikaiset maaperämuodostumat noudattavat kallioperän muotoja. Nykyisen Ristijärven vesialueen pohjoispuolella on virrannut jäätikköjokisysteemi, josta on jäänteenä Koiraniemen selväpiirteinen harju ja Koirankielen hiekkasärkät. Ristijärven vesireitti Oulujärveen lienee ollut aikaisemmin laajempi, josta on jäänteenä Putkolanniemen hienosedimenttikertymät.

Tehdyn selvityksen mukaan 5-tienvarsi voidaan jakaa karkeasti kolmeen rakennettavuus luokkaan alla olevan kuvan mukaisesti.

6. YLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

6.1 Kaavan vireille tulo

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 § 2 momentin mukainen kaavoituksen vireille tuloilmoitus on julkaistu yhdessä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä oloilmoituksen kanssa joulukuussa 2014.

6.2 Suunnittelutyön organisointi

Kunta on antanut yleiskaavan laadinnan tehtäväksi konsulttityönä. Yleiskaavatyötä koordinoi ja ohjaa kunnan viranhaltijaryhmä sekä kunnanhallitus.

6.3 Osalliset

Kaavoitusprosessin osalliset on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:ssä. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja ilmaista mielipiteensä joko kirjallisesti tai suullisesti sekä jättää tarvittaessa kaavaehdotusvaiheessa muistutus kaavasta. Tässä kaavahankkeessa osallisia ovat mm.:

- * Alueen ja lähiympäristön maanomistajat ja asukkaat
- * Alueen ja lähiympäristön yrittäjät ja toimijat
- * Alueella ja lähiympäristössä työssäkäyvät

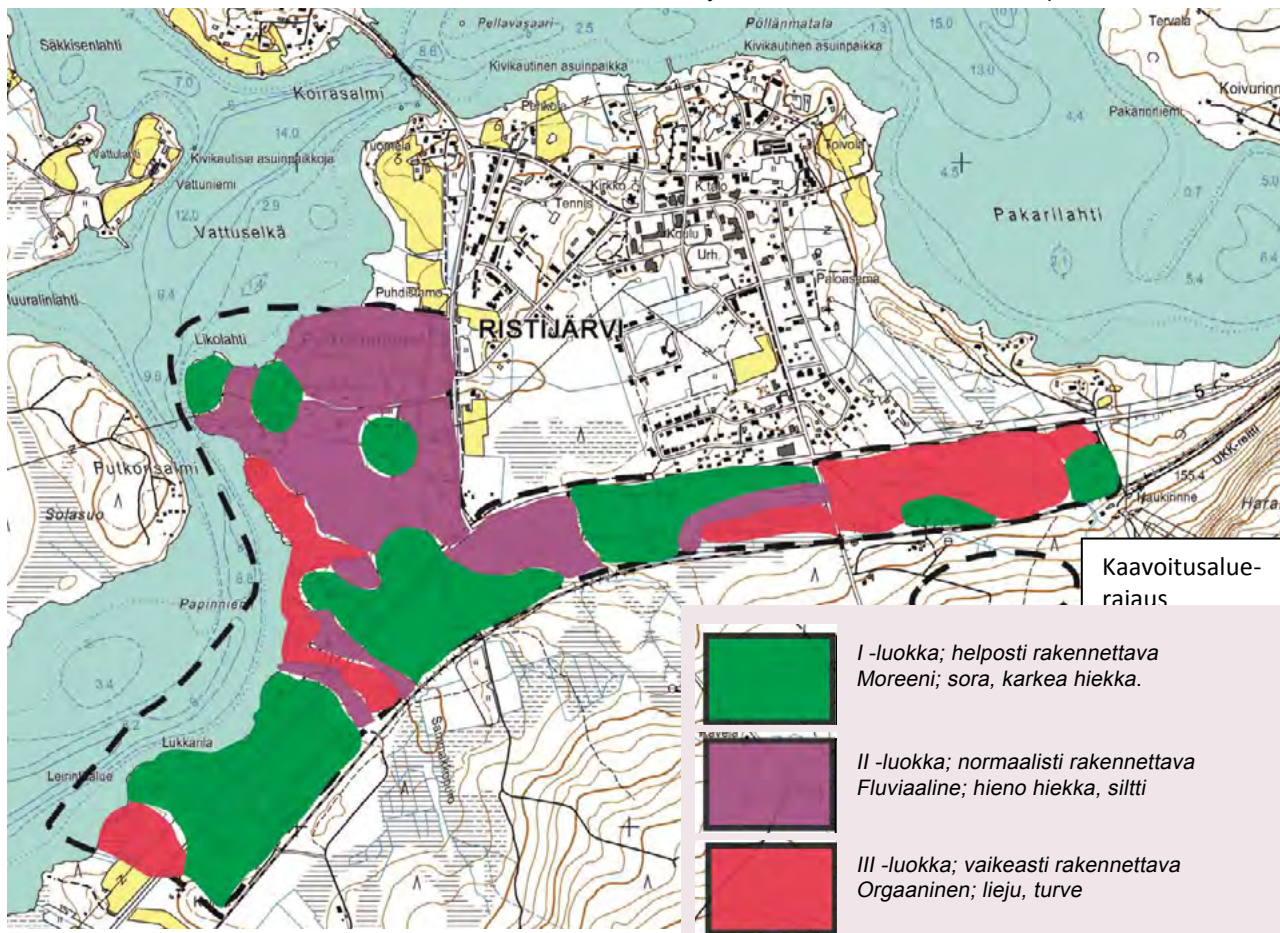
Viranomaiset:

- * Kainuun liitto
- * Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY -keskukset)
- * Kainuun Museo (Museovirasto)
- * Liikennevirasto
- * Kainuun pelastuslaitos

Etujärjestöt ja muut tahot:

- * Vesi-Mega Oy
- * Loiste Sähköverkko Oy
- * Kaisanet Oy
- * Adven Oy /Fortum
- * Seniorpolis Oy
- * Ristijärven Yrittäjät ry
- * Ristijärven kirkonkylän kyläyhdistys ry
- * Kainuun luonnonsuojelupiiri
- * Metsäkeskus
- * MTK-Pohjois-Suomi
- * muut alueella toimivat yhdistykset

5-tien varren rakennettavuusluokat. Ote 5-tien varren luontoselvityksestä /Luonto-osuuskunta Aapa, 2014.

6.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavan laatimisesta on neuvoteltu Kainuun ELY -keskuksen kanssa 19.11.2014.

10.2.2016 pidettiin ELY-keskuksen kanssa työneuvottelu kaavaluonnoksen palautteesta sekä sen huomioimisesta kaavan jatkotyössä.

6.5 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kunnanhallitus hyväksyi hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman 1.12.2014 § 248 ja päätti asettaa sen nähtävillä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä koko kaavaprosessin ajan 8.12.2014 alkaen kunnan teknisessä toimistossa ja kunnan internetsivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei ole saatu kirjallista palautetta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja hankkeen taustoja esiteltiin alueen asukkaille yleisötilaisuudessa entisellä kunnantalolla 29.1.2015.

6.6 Muu tiedottaminen

Maanomistajakysely

Kunta teetti suunnittelualueen maanomistajille ja asukkaille suunnatun kyselyn joulukuun 2014 ja tammikuun 2015 aikana. Kyselyjä postitettiin yli 300 kappaletta; 225 maanomistajille ja 110 asukkaille. Palautekirjeitä on saatiin 77 kpl. Varsinaisia rakennuspaikkatoiveita palautteessa oli yllättävän vähän. Useissa vastauksissa oli toive, ettei heidän kiinteistölleen sijoitettaisi uusia rakennuspaikkoja.

Keskustelutilaisuus 21.4.2015

Osayleiskaavan lähtöaineiston ja alustavan kaavaluonnoksen osalta pidettiin 21.4.2015 kunnan luottamushenkilöille, yrittäjille ja viranhaltijoille suunnattu keskustelutilaisuus. Keskuskoululla. Paikalla oli parisenkymmentä asiasta kiinnostunutta osallistujaa. Keskustelua ruokkivat eniten liikenne ja Pysäyttäjäkohde.

6.7 Kaavan valmisteluvaihe

Ristijärven kunnanhallitus käsitteli yleiskaavaluonnosta kokouksessaan 28.9.2015 ja päätti asettaa yleiskaavaluonnoksen maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaisesti nähtäville päätöksellään § 172.

Yleiskaavaluonnos pidettiin nähtävillä 19.10.2015-18.11.2015 välisen ajan. Kaavaluonnosta esiteltiin yleisötilaisuudessa 4.11.2015 Ristijärven koululla. Yleisötilaisuudessa oli paikalla yhteensä 25 henkilöä, joista 5 oli viranhaltijoita tai kaavakon-sultin edustajia.

Samana päivänä maanomistajilla ja asukkailla oli mahdollisuus sopia kahdenkeskisiä tapaamisia keskustellakseen kaavan sisällöstä ja siihen liittyvistä mahdollisista muutostoiveista kaavan laatijan kanssa. Tapaamisia pidettiin viiden maanomistajan kanssa. Kaavakartta oli kommentoitava myös digitaalisesti eharava-palvelussa osoitteessa <http://query.eharava.fi/1354>.

Nähtävillä oloaikana luonnoksesta saatiin 7 lausuntoa ja 23 kirjallista mielipidettä. Lisäksi aluearkkitehti kirjasi ylös viisi suullista mielipidettä. Palautekooste valmisteluvaiheen lausunnoista ja mielipiteistä sekä niihin laaditut vastineet on esitetty kaava-aineiston liitemateriaalina erillisdokumenttina.

Luonnosvaiheen palautteen, viranomaisohjeistuksen, ohjausryhmä- sekä viranhaltijatyöskentelyn sekä tarkentavien maastokäyntien perusteella kaavaluonnosta muutettiin ja kaavamerkintöjä muokattiin tarpeellisilta osin.

6.8 Ehdotusvaihe

Yleiskaavaehdotus oli nähtävillä 7.11.-7.12.2016 välisen ajan. Nähtävillä oloaikana kaavasta saatiin kuusi lausuntoa sekä kahdeksan muistutusta. Ehdotusvaiheessa annettujen lausuntojen perusteella kaavaselostukseen ja kaavakarttaan on tehty pieniä täsmennyksiä ja tarkennuksia. Kaavakarttaan tehdyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä tarkistuksia, eikä kaavaa ole tarvetta asettaa muutosten vuoksi uudelleen nähtäville. Muistutusten perusteella kaavaa ei ole muutettu.

Palautekooste ehdotusvaiheen lausunnoista ja muistutuksista sekä niihin laaditut vastineet on esitetty kaava-aineiston liitemateriaalina erillisdokumenttina.

6.9 Kaavan hyväksyminen

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 hyväksyy kunnanvaltuusto. Kaava on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.5.2017 § 14.

7. YLEISKAAVAN KUVAUS

7.1 Kaavan rakenne

Asuinalueet:

A-alueet:

Ristijärven keskustan asumiseen varatut alueet on merkitty pääosin merkinnällä A (asuntoalue). Alueet ovat nykyisissä kaavoissa (asemakaavat, vuonna 2002 hyväksytty yleiskaava) asumiseen varattuja alueita tai maanomistajien asumiseen toivomia uusia alueita. Strategisen kaavan A -merkintä ei ota kantaa kerroskorkeuteen tai talotyyppiin, vaan ne ratkaistaan tapauskohtaisesti yksityiskohtaisemmillä asemakaavoilla.

Omarantaiset rakennusalueet:

Ristijärven kunnan yhtenä tämän kaavatyön keskeisimpänä tavoitteena on ollut vetovoimaisten rakennuspaikkojen osoittaminen kaava-alueelle. Vesistöön rajoittuvan taajaman osalta ko. tavoite tarkoittaa käytännössä omarantaisia rakennuspaikkoja. Vuonna 2002 hyväksytyssä yleiskaavassa omarantaisia rakennuspaikkoja on nyt laadittavaan kaavaan verrattuna selkeästi vähemmän. Rantarakennuspaikkojen lisäys perustuu kunnan selkeään tavoitteeseen potentiaalisista rakennuspaikoista sekä myös periaatteeseen riittävän laajoista ja järkevistä rantaa myötäilevistä viheraluekokonaisuuksista. Tarkoituksena on ollut päästä vuonna 2002 hyväksytyn yleiskaavan pirstaleisuudesta eroon, niin että rantaan tukeutuvaa asumista on voitu lisätä, mutta samalla on huolehdittu myös siitä, että vapaata rantaviivaa on riittävästi suhteessa asumiseen. Yhtenäiset ja riittävän laajat viheralueet takaavat sen, että kaikkien käyttöön tarkoitettujen virkistyspolkujen ja -reittien syntymiselle on realistisia mahdollisuuksia.

Kaava-alue on Ristijärven ydinkeskustaa ja rakentunut (ranta-alueidenkin osalta) jo niin pitkälti, ettei kantatilaperiaate ole enää oikea tapa ratkaista rakennusalueiden sijoittumista, vaan rakentamiseen osoitettavat alueet on määritelty tässä strategisessa kaavassa taajamakuvan, luonto-arvojen sekä yhdyskuntarakenteen järkevyyden perusteella.

AT ja Ares -alueet:

Kaavassa on myös kaksi AT -aluetta (kyläalue), joiden käyttötarkoitus sallii myös palvelujen ja työtilojen sijoittumisen alueelle. A ja AT -alueiden lisäksi Ares -merkinnällä on osoitettu alueita, jotka ovat potentiaalisia ja mahdollisesti vetovoimaisia asumisen alueita, ja jotka on katsottu järkeväksi varata asumiseen pitkällä tähtäimellä mahdollisesti nykyisen käyttötarkoituksen väistyttyä. Nämä Ares -alueet ovat osin sellaisia, joiden maanomistajat eivät välttämättä näe tarvetta ko. alueiden käyttötarkoitusta asumisessa, vaan toivovat nykyisen käyttötarkoituksen säilyvän. Kunta pitää kuitenkin tärkeänä, että kaavallisesti mahdollistetaan näiden potentiaalisten alueiden käyttötarkoituksen muuttaminen tulevaisuudessa asumiseen ilman yleiskaavan päivitystarvetta. Yleiskaavan tavoitevuosihan on 2035, ja 20 vuoden aikana maanomistajien toiveet tilojensa käytöstä voivat muuttua radikaalistikin. Ares -merkintä ei myöskään tuo maanomistajille mitään lisärasitteita -tai ylimääräisiä kiinteistöveroja, joten merkintöjä ei voida pitää maanomistajien kannalta mitenkään kohtuuttomina.

TY-A -alueet:

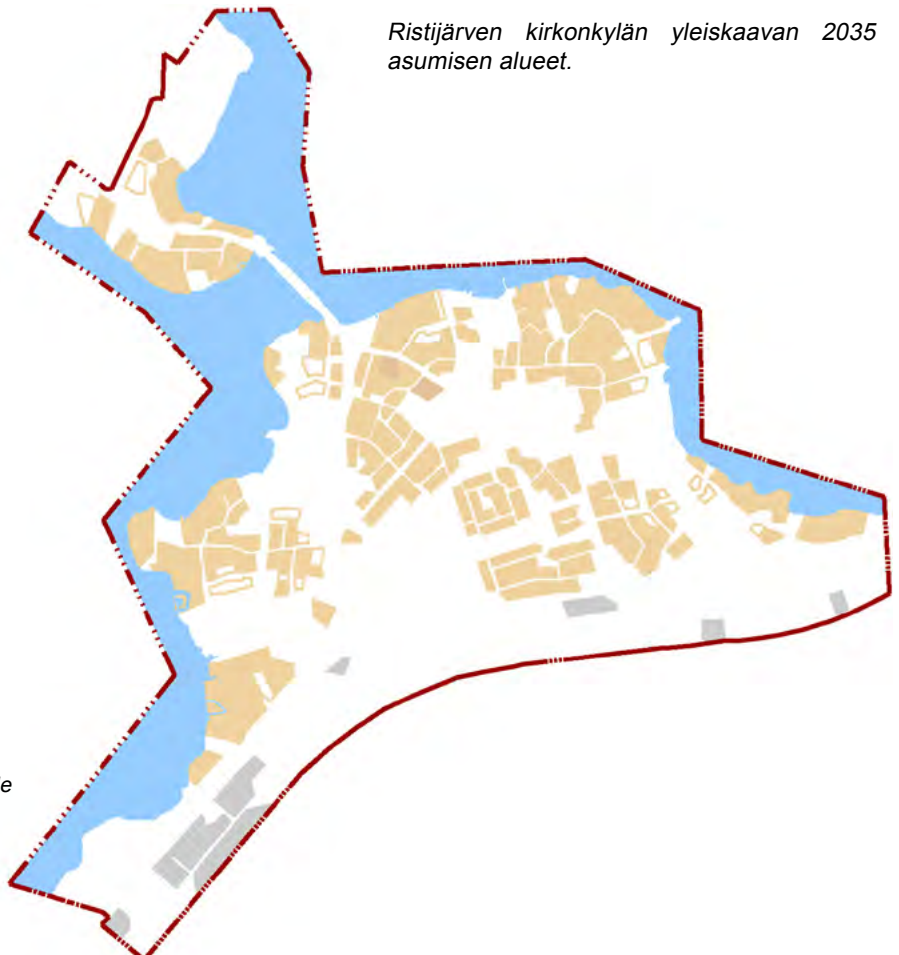
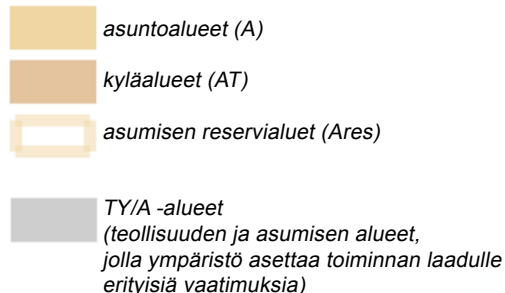
Viitostien ja radan väliin jäävät nykyiset asumisen alueet on osoitettu kaavassa merkinnällä TY-A (teollisuuden ja asumisen alue). Alueet sijoittuvat asumisen kannalta liikenneturvallisuuden suhteen väärälle puolelle Ristijärven keskustaa ja pääosin myös Viitostien ja raideliikenteen melualueelle, jolloin ko. alueiden kehittäminen ja laajentaminen pelkästään asuinalueina ei ole suotavaa, eikä niiden kehittymisedellytyksiä yksistään asuinalueina voida jatkossa turvata. Ko. alueiden osalta olisi toivottavaa, että ne muuttuisivat tulevaisuudessa enemmänkin teollisuusalueiksi.

Loma-asuntoalueet:

Kaavassa ei ole osoitettu loma-asuinalueita, vaan kaikki asumisen alueet on määritelty pysyvän asumisen alueiksi, mikä osaltaan tukee kunnan tavoitetta uuden asumisen lisäämisestä keskustaajaman tuntumassa.

*Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035
asumisen alueet.*

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035

Keskustatoimintojen alueet ja palvelut:

Keskustatoimintojen alueet (C):

Kaavassa on käytetty kattavasti periaatetta osoittaa keskusraittiin rajautuvat sekoitettua asumis- ja palvelupotentiaalia omaavat alueet keskustatoimintojen alueeksi (C), jolloin alueille voidaan sijoittaa niin asumista, palveluja kuin muitakin keskustaan soveltuvaa toimintaa. C-merkinnän käyttöä puoltaa tarve tehdä yleiskaavasta tulevien tarpeiden kannalta mahdollisimman joustava. C-merkinnällä halutaan mahdollistaa Ristijärven kunnan keskustan ketterä kehittäminen yksityiskohtaisemmillä suunnitelmilla ja asemakaavoilla, niin ettei liian yksityiskohtainen yleiskaava hidasta alueiden järkevää käyttöä muuttuvien tarpeiden ilmaantuesssa. Esimerkiksi yksityisen hoiva-asuminen sijoittumisen suhteen toimijoilla tulee olla riittävästi valinnanvaraa.

Palvelujen alueet (PY):

Koulukeskuksen, Kirkon, seurakuntakodin, pappilan ja hoitokodin alueet on merkitty julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi merkinnällä PY.

Muut palvelujen alueet (P-Ris-Sa, KMres):

Elinkeinoelämän toimintaedellytykset on huomioitu kaavassa mahdollisimman laajasti; kilpailukykyisiä palvelualueita on osoitettu keskeisille ja potentiaalisille paikoille Viitostien tuntumaan niin että mahdollisilla tulevilla toimijoilla on valinnan varaa sijoittumiselleen toiminnan laadusta riippuen.

Viitostien ja Sotkamontien kaakkoiskulmaan on osoitettu palvelu-aluevaraus merkinnällä P-Ris-Sa. Alue on tarkoitettu Ristijärven keskustan ja Saukkovaaran matkailualueen välistä kehittämiskäytävää tukeville toiminnoille. Alueelle voidaan sijoittaa myös matkailuun ja vapaa-aikaan liittyviä toimintoja ja sekä niihin liittyviä kaupallisia palveluja, ei kuitenkaan vähittäiskaupan suuryksikköä. Pysäyttäjakohteen yleiskaavamerkintä on pyritty määrittelemään mahdollisimman joustavaksi niin, että alueen yksityiskohtaisempi käyttötarkoitus määräytyy vasta asemakaavatasolla, jolloin alueen toteuttamisen realiteetit ovat paremmin tiedossa.

Viitostien ja Puolangantien koilliskulmauksessa on KMres-aluevaraus, joka on tarkoitettu kaupallisten palvelujen reservialueeksi, mikäli kaupallisten palvelujen kehittämistarpeille ei löydy riittävästi yhtenäistä tilaa keskustan suhteellisen kapeilta ja jo rakennetuilta C-alueilta. Alue on tarkoitettu ei-seudulliseen vähittäiskauppatoimintaan ja alueelle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön, jonka enimmäisrakennusoikeus määräytyy kulloinkin voimassa olevien lakien ja maakuntakaavan määräysten mukaan. Nyt voimassa oleva maakuntakaavan mukaan alueelle saa toteuttaa vähittäiskauppaan liittyvää rakentamista alle 3000 k-m2 verran.

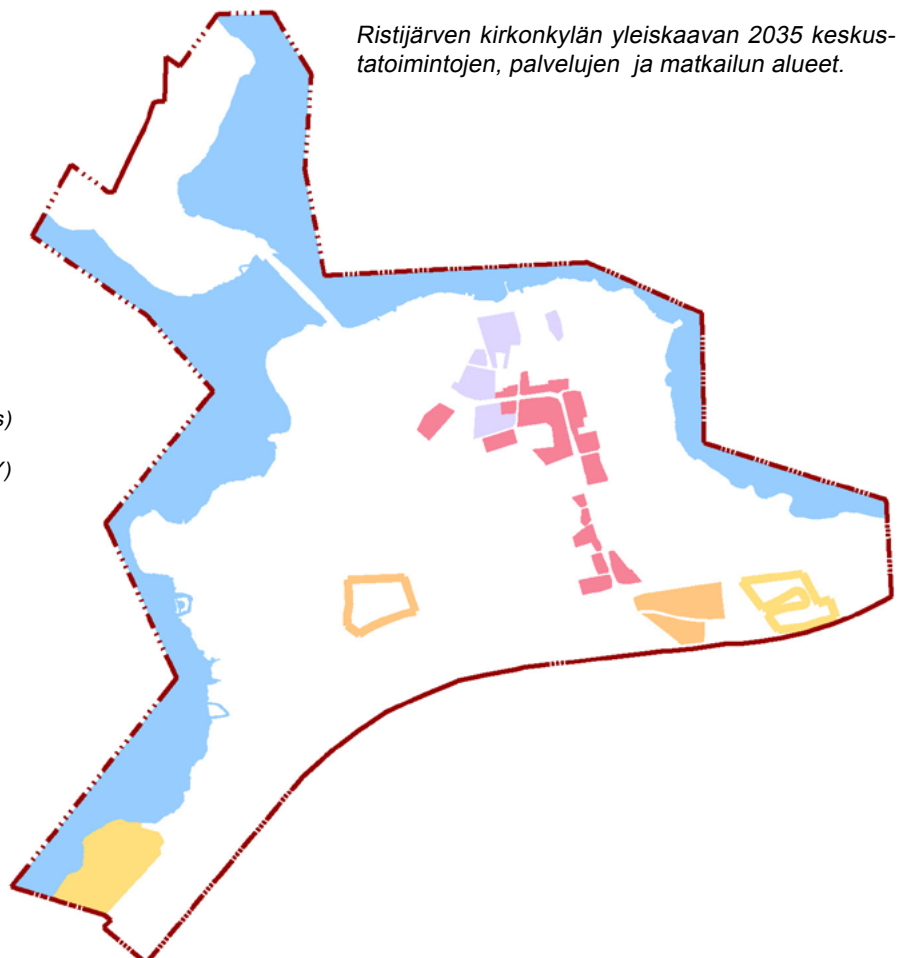
Matkailupalvelujen alueet (RM ja RMres):

Ristijärven Pirtin alue on varattu kaavassa matkailupalvelujen alueeksi merkinnällä RM. Aluevaraus on osoitettu mahdollisimman laajana, jotta Pirtin moninaiset kehitysideat on mahdollista toteuttaa.

Saukkovaaran laskettelurinteiden alarinteiden päähän, radan ja Viitostien väliin on osoitettu matkailupalvelujen reservialue merkinnällä RMres. Alue on varaus sellaiselle Saukkovaaran matkailua tukevilla toiminnalle, joka ei ole meluherkkää. Alueelle on ideoitu esimerkiksi alarinnepalveluja, mikäli rinteet saadaan jatkumaan turvallisesti radan yli. Kaavamerkintä tähtää tulevaisuuteen ja pyrkii mahdollistamaan tulevat kehitysideat, vaikka tämän hetken realiteetit eivät merkintää välttämättä tuekaan.

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035

- keskustatoimintojen alueet (C)
- palvelujen alueet (P-Ris-Sa)
- kaupallisten palvelujen reservialue (KMres)
- julkisten palvelujen ja hallinnon alueet (PY)
- matkailupalvelujen alueet (RM)
- matkailupalvelujen reservialueet (RMres)

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 keskustatoimintojen, palvelujen ja matkailun alueet.

Teollisuus ja yhdyskuntatekninen huolto:

Ristijärven yleiskaavan 2035 teollisuusalueiden painopiste sijoittuu Viitostien ja radan väliin. Alueelle on osoitettu mahdollisimman laajasti teollisuusaluevarauksia merkinnällä TY mahdollisia tulevaisuuden tarpeita ja monipuolista tonttivarantotarjontaa varten.

Olemassa olevat yhdyskuntateknisen huollon alueet on merkitty kaavaan ET -merkinnällä. Niiden lisäksi Verkkotien päähen tien molemmin puolin on varattu uutta ET -aluetta kaukolämpölaitoksen laajennustarpeita varten.

Mitoitusperusteet:

Rakennusalueiden mitoitusperusteet niin asumisen, teollisuuden kuin palvelujenkin osalta ovat kaavassa laajemmat, kuin mitä tilastolliset mitoitusperusteet Ristijärvellä edellyttävät. Pyrkimys laajahkoon tonttivarantoon perustuu Ristijärven kunnan strategiaan positiivisesta kasvusta ja yrittämisestä. Lisäksi maat, jonne uutta tonttivarantoa on esitetty, ovat pääosin yksityisessä omistuksessa, eikä tonttien myynti- tai vuokraushalukkuus juuri tietyllä hetkellä välttämättä kohtaa kysyntää. Kunta voi säädellä tonttien myyntiä ja rakentamista ainoastaan suosi- malla runsasta kaavavarantoa.

Maa- ja metsätalous, muut viheralueet ja virkistys:

Keskeisimmän asemakaavoitetun alueen viheralueet on merkitty yleiskaavassa virkistysalueiksi merkinnöillä V tai VU. Viitostien varrella ja pieneltä osin Puolangantien varrella on suojaviheraluetta merkinnällä EV. Koiraniemen pohjoispuolella oleva hautausmaa on merkitty hautausmaa-alueeksi merkinnällä EH. Muutoin kaava-alueen viheralueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi merkinnällä M.

Kaavakartalla on ohjeellisia ulkoilureitteinä Virtaalasta lähtevä latu, joka kiertää Esalantien länsipuoleisella metsäalueella

kiertolenkin jatkaen sieltä Pirtille ja Viitostien yli Saukkovaaraan. Myös Pakarilahden ja Saukontien väliselle metsäalueelle on osoitettu ohjeellinen latuvaraus, joka kulkee Viitostien yli (oleva alikulku) Saukkovaaraan. Lisäksi kaavassa on ohjeellisia ulkoilureittivarauksia (polku) Putkolanniemellä, Koiraniemellä, Urheilutien päässä olevan uimarannan tuntumassa sekä Pakarilahden rantametsässä.

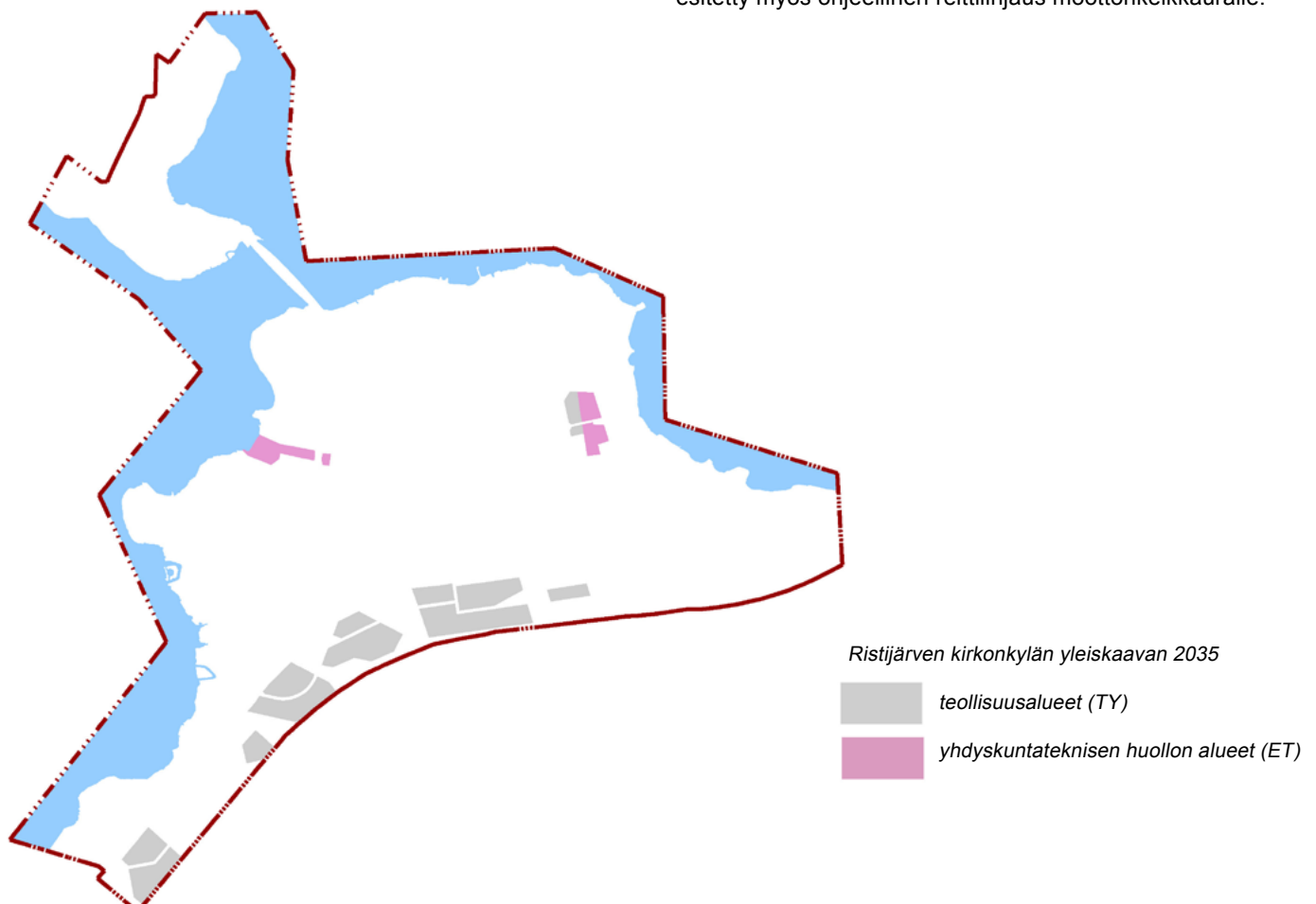
Liikenne:

Yleiskaavan liikenneverkko perustuu pääosin nykyiseen tietöön, joskin uusia liikennetarkoituksia tarvitaan kaikkien uudis- alueiden osalta. Lisäksi kaavassa on muutosehdotuksia mm. Urheilutien ja Pajatien linjauksiin sekä asemakaavan toteuttamattomiin ratkaisuihin esimerkiksi Tapiolantiellä ja Toivolantiellä.

Oleellimmat liikennettä koskevat muutokset koskevat Viitostien ja radan välisen teollisuusalueen liittymäjärjestelyjen liikenneturvallisuutta: teollisuusalueen maankäytön kasvu edellyttää Viitostien neliahaaraliittymien muuttamista kolmiahaaraliittymiksi. Tämän johdosta Asematien liittymä Viitostielle esitetään poistettavaksi, jolloin Pirtin alueen liittymä voi säilyä nykyisellä paikallaan. Asematien liittymän poiston myötä asemanseudun alueelle on esitetty kaksi korvaavaa uutta liittymää.

P-Ris-Sa alueen toteuttaminen edellyttää muutoksia Viitostien ja Sotkamontien risteysalueelle liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Ristykseen tarvitaan kevyen liikenteen alikulku sekä liittymän turvasaarekkeet.

Jalankulun ja pyöräilyn suhteen yleiskaavassa on ohjeelliset reittivaraukset Puolangantien, Mikkolantien, Saukontien ja Kirkkotien varrella sekä osalla Viitostietä. Lisäksi kaavassa on esitetty lyhyempiä yhdysreittivarauksia palvelemaan jalankulun ja pyöräilyn liikkumistarpeita taajaman sisällä. Kaavassa on esitetty myös ohjeellinen reittilinjaus moottorikelkkauralle.

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 viheralueet.

- virkistysalueet (V ja VU)
- suojaviheralueet (EV)
- hautausmaa-alueet (EH)
- maa- ja metsätalousalueet (M)

Kaavassa osoitetut ohjeelliset hiihtoreitit.

- saavutettava kohde

Kaavassa osoitettu ohjeellinen moottorikelkkaura.

- saavutettava kohde

8. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

8.1 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja taaja-makuvaan

Kaavaratkaisulla on pyritty vahvistamaan Ristijärven keskustassa jo nykyisin havaittavissa olevaa jakoa, jossa asuminen sijoittuu Viitostien rannan puolelle ja teollisuus Viitostien ja radan väliin. Tämä perusjako eheyttää Ristijärven yhdyskuntarakennetta.

Kaavan uudisasuinaluevaraukset ovat alueen potentiaaliseen sijaintiin nähden suhteellisen maltillisia, ja suurin osa "uusista" asuinaluevarauksista on osoitettu asumiseen jo vuonna 2002 hyväksytyssä yleiskaavassa, mutta ne eivät ole vielä toteutuneet. Oleelliset erot uuden ja vanhan kaavan välillä asutuksen sijoittelun osalta liittyvät rantojen käsittelyyn; nyt laadittavalla kaavalla on osoitettu potentiaalisia ja vetovoimaisia omarantaisia asuinaluevarauksia, joita oli vähemmän vuonna 2002 hyväksytyssä yleiskaavassa.

Selviä asumisen uudiskohteita on Putkolaniemellä, Koiraniemellä ja Pakarilahden lounaisrannalla. Näillä alueilla taajamakuva muuttuu kaavan toteutumisen myötä nykyistä rakennetummaksi. Toisaalta asumisen lisäysmahdollisuudet, etenkin rantarakentamisen suhteen, ovat olleet odotettua vähäisempiä. Rantarakentamisen lisäystä rajoittavat luontoarvot sekä osin maanomistajien haluttomuus osoittaa maitaan rakentamiseen.

Kaavan mahdollistamat suurimmat muutokset nykyiseen tai vuonna 2002 hyväksytyn yleiskaavan sallimaan maankäyttöön koskevat Viitostien vartta: Pirtin alueen laajennuksen, Viitostien eteläpuoleisten teollisuusalueajajennusten sekä Pysäyttäjäkohteen toteutumisen myötä Viitostien miljö muuttuu merkittävästi. Mikäli myös pidemmälle tähtäävät hankkeet Saukkovaaran alarinteellä (matkailun reservialue) sekä kaupallisten palvelujen reservialue Viitostien ja Puolangantien kulmauksessa toteutuvat, muuttuu Viitostien varsi Ristijärven keskustan tuntumassa miltei kauttaaltaan rakennetuksi ympäristöksi nykyisen metsäisen ilmeen sijaan.

Pysäyttäjäkohteen (R-Ris-Sa -aluevaraus) toteutumisen vaikutukset ovat ristiriitaisia. Periaatteessa Saukkovaaran ja Ristijärven keskustan kehityskäytävän osana Pysäyttäjähanke puolustaa paikkaansa suhteessa kunnan kehitysideoihin ja -tavoitteisiin, mutta toisaalta se aiheuttaa etenkin liikenteen järjestelytarpeita. Mikäli P-Ris-Sa -alueelle sijoittuu kaupallista toimintaa, voi se toiminannon laadusta riippuen aiheuttaa myös yhdyskuntarakenteen hajautumista keskustaaajaman asukkaiden kulkiessa alueelle Viitostien kautta. P-Ris-Sa alueen toteutumisella voi toiminnan laadusta riippuen olla myös negatiivisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen, minkä vuoksi alueen kaavamääräyksessä edellytetään tarvittavien risteysalueen liikennejärjestelyjen toteuttaminen ennen alueen rakentamista.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta Pysäyttäjähankkeen onkin tietyiltä osin ristiriitainen. Toisaalta P-Ris-Sa -kohteen toteutuminen voidaan nähdä parantavan maaseututaajaman kokonaiselinvoinaisuutta, mutta toisaalta alueen rakentaminen voi paikallisesti hajauttaa kylärakennetta ja heikentää liikenneturvallisuutta. Lähialueen väestömäärään ja tilastoarvoihin peilattaessa Pysäyttäjähankkeen toteutuminen maksimaalisena on hyvin epätodennäköistä, eikä kunnan tahtotilan ja kehittämisajatusten poissulkeminen ole maaseututaajami- en elinkelpoisuuden ylläpitämisen nimissä järkevää. P-Ris-Sa aluevarauksella on haluttu nimenomaan mahdollistaa kunnan kehitysideoita, eikä rajoittaa mielikuvitusta tai elämisen ja toimimisen mahdollisuuksia kaupunkikeskustojen ulkopuolella.

Yleiskaava edellyttää paikoin voimassa olevan asemakaavan päivittämistä.

8.2 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Aiemmassa yleiskaavassa sekä rakennuskannan inventoinneissa huomioitaviksi esitetyt kulttuurihistorialliset kohteet on osoitettu kaavassa kulttuurihistoriallinen kohde -merkinnällä, joita on kaavassa 20 kpl. Lisäksi koulukeskuksen, Katvelan ja pappilan välinen alue on rajattu kaavassa kyläkuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi aluekokonaisuudeksi, jolla edistetään kirkonkylän keskeisimmän ja kulttuurihistoriallisesti merkittävimmän aluekokonaisuuden säilymistä myös maise- mallisesti.

Kirkon rakennusinventoinnin täydennyksessä on alueen tarkastelu ulotettu myös moderniin rakentamiseen. Kaava turvaa alueen vanhojen rakennusten säilymisen kaavoituksen näkö- kulmasta hyvin.

8.3 Vaikutukset muinaismuistoihin

Muinaisjäännöksiksi luokitellut kohteet ovat muinaismuistolain suojaamia. Tiedossa olevat muinaismuistot on osoitettu kaavassa kohde- ja aluemerkinnoilla, eikä niiden kohdalle ole osoitettu uutta, nykyisestä poikkeavaa toimintaa. Paikoitellen uusi asuin- tai katurakentaminen tosin osuu miltei muinaismuisto- aluerajausten välittömään läheisyyteen (sm2, sm7), mikä edellyttää tarkempaa suunnittelua asemakaavavaiheessa.

Kaavatyön aikana tehdyssä arkeologisessa selvityksessä todetut muut historialliset rakenteet on myös huomioitu kaavakartalla *muu kulttuuriperintökohde* (kp) -merkinnällä lukuunottamatta Koiraniemellä olevan vanhan tien eteläosaa (kp-1). Vanhan tien eteläpään osalta kaavaratkaisun kohtuullisuus suhteessa maanomistajan toiveisiin nähtiin tärkeämmäksi tekijäksi kuin tielinjan suojelutavoite.

Kokonaisuutena voidaan todeta, ettei kaavan toteutumisella ole merkittäviä vaikutuksia tiedossa oleviin muinaismuistoihin, mutta Koiraniemellä olevan vanhan tien eteläosan kulttuuripe- rintöarvot kaavan toteutuminen tuhoaa. Näiltä osin kohde tulee dokumentoida ennen tuhoutumistaan.

8.4 Vaikutukset luontoon

Liito-oravametsät on otettu huomioon kaavassa osoittamalla ne erityisellä luo-1 -merkinnällä (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue, liito-oravan elinpiiri). Pakarilahden rannan liito-oravametsien välillä on aluerakenteessa otettu huomioon liito-oravan liikkumisen tarpeet metsien välillä. Lisäksi Pakarilahden rantametsävyöhykkeelle on osoitettu myös erityinen viherysteystarve ja liito-oravan ekologinen käytävä -merkintä. Merkintä on huomioitava etenkin rantaan ulottuvan asutuksen sijoittumisessa niin, että osa rantapuustoa säilyy liito-oravan kulkureitteinä.

Koiraniemen liito-oravareviirin alueelle osoitetun asumisen toteuttaminen on mahdollista alueen luontoarvot säilyttäen yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta.

Kaavassa on huomioitu myös luontoselvityksissä ja niiden tarkennuksessa esitetyt muut huomioon otettavat kohteet (mahdolliset metsälakikohteet 10§), jotka on merkitty kaavakartalle luo -merkinnöillä (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue). Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan toteuttamisella ei ole oleellisia vaikutuksia alueen luontoarvoihin.

8.5 Vaikutukset maisemaan

Yleiskaavan muutokset maisemaan voidaan tässä tapauksessa käsittää yhteneviksi taajamakuvaluutosten kanssa, sillä kohdealue on Ristijärven keskustan ydinaluetta, ja pääosin jo rakennettua taajamaa. Oleellisia maisemamuutoksia (verrattessa vuonna 2002 hyväksyttyyn yleiskaavaan) ei Viitostien taajamakuvaluutosten ohella merkittävässä määrin tule.

Rantarakentamisen osalta rantojen luonnoympäristö väistyy

kaavan toteutumisen myötä paikoitellen rakennettujen piha-
piirien tieltä, joskin rakennuspaikat tulevat todennäköises-
ti olemaan Ristijärvellä jatkossa tarkempien kaavojen myötä
suhteellisen suuria, jolloin pihojen vihreys vähentää maisema-
muutosten merkittävyyttä.

8.6 Vaikutukset liikenteeseen

Uudet asumisen alueet sijoittuvat nykyisen maankäytön tuntu-
maan tai tiivistävät nykyisiä asuinalueita. Ratkaisu mahdollistaa
arkiliikkumisen jalan tai pyöräillen. Osoitetut uudet jalankulku-
ja pyöräilyreitit täydentävät nykyistä, varsin kattavaa reitistöä.
Lähtien uusien palvelualueiden rakentaminen vaatii merkittäviä
uusien reittien rakentamista.

Asuinalueiden tiivistyminen voinee antaa lisämahdollisuuksia
myös joukkoliikenteelle. Asuinalueiden maltillinen lisääminen
johtaa myös autoliikenteen osalta vain maltilliseen kasvuun,
eikä sujuvuusongelmia ole odotettavissa.

Pysäyttäjakohteen (P-Ris-Sa) toteuttamisen edellyttää ris-
teysalueelle alikulun ja turvasaarekkeiden rakentamista. Aliku-
lun myötä kevyen liikenteen turvallisuus voidaan taata, mutta
P-Ris-Sa alueen toteutuminen lisää valtatie yli menevää ja
valtatielle kääntyvää autoliikennettä, mikä vähentää risteysalu-
een liikenneturvallisuutta. Nähtävissä oleva liikenteen lisäänty-
minen ei kuitenkaan edellytä liikennevalo-ohjausta. Turvallisuus-
den kannalta liittymän porrastaminen olisi hyvä ratkaisu, mutta
se ei ole mahdollista maastomuotojen, nykyisen maankäytön ja
kustannusten takia.

KMres aluevaraus sijoittuu liikenneturvallisuuden kannalta hy-
vin kuntakeskustaan nähden, eikä KMres alueen mahdollises-
ta toteutumisesta aiheudu ongelmia liikenneturvallisuudelle.
Uudet, suorat jalankulku- ja pyöräily-yhteydet mahdollistavat
KMres-alueen saavuttamisen ydinkeskustasta hyvin ja nykyisiä
reittejä pitkin kohtuullisesti.

Kaavaratkaisu toisaalta lisää uusia tieliittymiä Viitostielle laajen-
tuneiden teollisuusaluevarauksien myötä, mutta toisaalta myös
parantaa liikenneturvallisuutta poistamalla yhden nelihaara-
liittymän ja muutamia yksittäistalousliittymiä. Viitostien varren
liittymäjärjestelyt toteutettaneen tulevaisuudessa sen mukaan,
kun maankäyttö alueella oleellisesti lisääntyy ja samalla liittyy-
miin rakennettaneen väistötilat.

Putkolanniemen lisärakentaminen ei aiheuta muutostarpeita
nykyiseen liikenneverkkoon: alueen jalankulun ja pyöräilyn yh-

teydet keskustaan ovat kunnossa. Koiraniemen lisärakentami-
nen sen sijaan on ongelmallista puuttuvan jalankulun ja pyöräil-
lyn reitin vuoksi. Kaavassa on varaus jalankulun ja pyöräilyn
reitille Puolangantien varressa, ja se puuttuu nykyisin Mikko-
lantien risteyksestä Koiraniemeen saakka, eikä reitin toteutta-
miselle ELYn arvion mukaan todennäköisesti löydy resursseja
lähitulevaisuudessakaan.

Moottorikelkkauralle on osoitettu ohjeellinen linjaus Saukko-
vaarasta huoltoasemalle, Lukkarilaan ja edelleen Koiraniemen
kautta pohjoisen suuntaan. Korkeatasoinen reitti-ura edellyt-
täisi valtatie ja rautatie alikulkua, mutta liikennemäärät ovat
kohtuullisen vähäisiä, joten tasoyhteydet ovat turvallisia, kun-
han risteysjärjestelyt ovat kunnossa. Haasteellinen on myös
pohjoisen suunta, sillä ainoa ei-vesistöä pitkin menevä yhteys
on Puolangantien siltaa pitkin.

8.7 Vaikutukset virkistyskäyttöön

Yksi kaavan tavoitteista oli tutkia rantarakentamisen lisäsmah-
dollisuuksia uusien asukkaiden houkuttelemiseksi Ristijärvellä.
Kaavassa on osoitettu olemassa olevien rakennuspaikkojen
ohella muutamia uusia rantarakennusalueita, huolehtien kui-
tenkin, että kaikille avointa rantaviivaa säilyy myös riittävästi
turvaamaan yleisen ulkoilun mahdollisuudet. Tämän lisäksi
kaavassa on esitetty ohjeellisia latu- ja ulkoilupolkureittejä.
Kaavan toteuttamisella ei ole oleellisia vaikutuksia Ristijärven
keskustan virkistyskäyttöön, ainakaan negatiivisessa mielessä.
Ulkoilureittien rakentaminen ja laajentaminen sen sijaan edes-
auttaa kuntalaisten virkistysmahdollisuuksia.

8.8 Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen

Kaavan uudisaluevaraukset sijoittuvat pääosin alueelle, jossa
on jo valmiudet liittää uudet kiinteistöt vesi- ja viemäriverkos-
toon. Laajimmat uudisaluevaraukset (teollisuusalueet) sijoit-
tuivat Viitostien eteläpuolelle. Kunnan viemäriverkostoa on
laajennettu kesällä 2015 Asemanseudulle, eivätkä uudet teol-
lisuusaluevaraukset jää siitä kovinkaan etäälle, joskin uutta
infran rakentamista niiden osalta tarvitaan. Viemäröinti tullaan
jatkossa laajentamaan myös Koiraniemen alueelle.
Kaavan yhdyskuntateknisen huollon aluevaraukset mahdollis-
tavat mm. kaukolämpölaitoksen jatkosuunnittelun ja asemakaa-
voituksen.

Pakariilahden länsirinnettä
(kuva © Antje Neumann).

8.9 Vaikutukset talouteen

Pysäyttäjakohteen (P-Ris-Sa) toteuttaminen aiheuttaa kuntataloudelle ylimääräisiä kustannuksia mm. liikennejärjestelyihin tarvittavien investointien, kuten Viitostielle tarvittavan jalankulun ja pyöräilyn alikulkutunnelin osalta. Pysäyttäjakohteen rakentamisen reaalkustannuksia lisännee osaltaan myös alueen huonot perustamisolosuhteet.

Kaikenkaikkiaan matkailun ja palvelujen kasvaneet aluevaraukset Viitostien molemmiin puoliin luovat monipuolisia mahdollisuuksia ideoida ja kehittää alueen yritystoimintaa ja luovat sitä kautta kasvumahdollisuuksia myös alueen kokonaistalouteen.

Koiraniemen asuinrakentamisen lisääminen aiheuttaa kustannuksia kuntataloudelle vesi- ja viemäriverkoston sekä Puolangantien varren kevyen liikenteen väylän rakentamistarpeen myötä. Muilta osin asuinrakentamisesta kuntataloudelle aiheutuvat vaikutukset ovat vähäisiä.

8.10 Vaikutukset terveyteen

Kaukolämpölaitos:

Ristijärven kunta suunnittelee Verkkotien päässä olevan kaukolämpökeskuksen laajentamista. Uuden laitoksen teho olisi noin 1 -1,5 MW. Aikataulullisesti kunnan tavoite kaukolämpölaitoksen laajentamisen toteuttamisen suhteen on kesä 2017. Laajennus käsittää uuden biolämpökeskuksen ja polttoainevaraston rakentamisen. Uusi kaukolämpölaitos tulee olemaan biolaitos, joka käyttää polttoaineenaan puuhaketta. Biolämpökeskuksen tekniset ratkaisut eivät ole vielä selvillä, joten tarkempaan ympäristövaikutusten arviointiin ei ole tässä vaiheessa riittävästi lähtötietoja. Toiminnasta ei tule aiheutumaan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Valtaosa voimalaitoksen päästöistä muodostuu poltosta, mutta päästöjä syntyy jonkin verran myös polttoaineiden tuotannosta ja kuljettamista. Kaukolämpölaitoksen laajentamisen vaikutukset naapurustoon selvitetään tarkemmin asemakaavan laadinnan yhteydessä. Kaiken kaikkiaan voitaneen todeta, että uusiutuva energia käyttävä biolämpölaitos tukee yleistä tavoitetta kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä ja ilmastoystävällisestä energiatuotannosta. Ristijärven yleiskaavassa 2035 on myös pyritty osoittamaan kaukolämpölaitoksen lähin ympäristö toimintaan (TY, M), jota lämpölaitoksen toiminnasta mahdollisesti syntyvät vähäiset ympäristö- ja melupäästöt eivät häiritse.

Tieliikenteen melu:

Viitostien, Puolangantien ja Hyrynsalmentien varsilla voi tieliikenne aiheuttaa melua. Koiraniemellä on uudisasuinaluevaraus Puolangantien ja Hyrynsalmentien kulmauksessa, ja sen osalta liikennemelun tasot selvitetään tarvittaessa asemakaavavaiheessa.

Pilaantuneet maat:

Suunnittelualueella sijaitsevat kaksi polttonesteen jakeluasemaa on merkitty kaavaan saa -alueina, eli paikkoina, joissa maaperän pilaantuneisuus tulee tutkia viimeistään siinä vaiheessa, kun alueen käyttötarkoitus muuttuu.

Hautausmaa-alue ja Reporinteen pohjavesialue:

Ristijärven hautausmaa-alue sijaitsee Reporinteen pohjavesialueella, joka on vedenhankintaan soveltuva II-luokan pohjavesialue. II-luokan pohjavesialueet ovat alueita, jotka soveltuvat vedenhankintaan, mutta joille ei toistaiseksi ole osoitettavissa käyttöä. Reporinteen pohjavesialueella ei ole vedenottamoa.

Ristijärven hautausmaalla haudataan vuosittain keskimäärin 35 vainajaa. Suurin osa on perinteisiä arkuhautauksia ja uurnahautauksia on noin 10% kokonaisuudesta. Hautaustoiminnan ja hautausmaiden pohjavesivaikutuksia voi muodostua kaivutoiminnasta sekä istutusten lannoituksesta ja rikkakasvien torjunnasta, jotka voivat nostaa tyyppiyhdisteiden ja torjunta-

aineiden pitoisuutta pohjavedessä. Toisaalta Ristijärven hautausmaa on metsähautausmaatyypinen, eivätkä puutarhahoidolliset vaikutukset pohjaveteen voi olla tässä tapauksessa kovin merkittäviä.

Suomessa on useita hautausmaita pohjavesialueilla: ensin on perustettu hautausmaa ja sitten myöhemmin kartoitettu pohjavesialueet. Tietävästi Suomessa ei myöskään ole yhtään hautaustoiminnan aiheuttaman pilaantumisen vuoksi suljettua vedenottamoa.

Koiraniemen nykyinen asutus sijaitsee myös Reporinteen pohjavesialueella, eikä asutus ole vesi- eikä viemäriverkoston piirissä. Kiinteistöjen talousvesi tulee omista kaivoista. Tutkimustiedon mukaan vesikaivojen ja hautausmaan läheisyyden ei pitäisi vaikuttaa suoraan kaivoveden laatuun, joskin hautapaikkojen puutarhahoidolliset toimenpiteet saattavat vaikuttaa pohjaveden laatuun, eikä kaivojen rakentamista lähelle hautausmaata suositella. Ristijärven yleiskaavassa Koiraniemen alueelle on osoitettu jonkin verran uudisasuinalueita, mikä edellyttää vesi- ja viemäriverkoston rakentamista alueelle.

Ristijärven hautausmaan aiheuttama pohjavesiriski on yllä olevaan tietoon pohjaten vähäinen. Kainuun ELY -keskuksen tiedon mukaan hautausmaiden vaikutukset pohjaveteen riippuvat hautausmaan sijainnin suhteesta harjaluoteeseen sekä pohjaveden päällä olevan maakerroksen paksuudesta ja joillakin pohjavesialueille sijoittuvilla hautausmailla on havaittu viitteitä esim. torjunta-ainejäämistä.

8.11 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin

Kaavan valmisteluvaiheessa osa maanomistajista, joiden alueelle yleiskaavaluonnoksessa oli esitetty reserviasuinaluevarauksia (Ares), kertoivat mielipiteissään, etteivät halua maitaan merkittävän asumiseen. Kunnassa kuitenkin katsotaan, että Ares -varaukset on syytä säilyttää mukana kaavassa mahdollisten tulevaisuuden tarpeiden vuoksi. Nämä Ares -varauksiin kielteisesti suhtautuneet maanomistajat saattavat kokea kaavaratkaisun negatiivisena, joskaan kokonaisuudessaan yleiskaavan toteuttaminen ei aiheuttane oleellisia sosiaalisia vaikutuksia.

8.12 Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035 edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (ks. sivut 12-13) toteutumista seuraavasti:

Toimiva aluerakenne:

Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan 2035 ratkaisu runsaine elinkeinotoimintaan ja matkailuun varattuine alueineen tukee elinkeinoelämän kilpailukyvyyn vahvistamista ja toimintaedellytyksiä. Kaavan uudisasuinaluevaraukset perustuvat Ristijärven omiin vahvuuksiin ja sijaintiteijoihin. Alueidenkäytössä on kiinnitetty huomiota elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen sekä uusilla asuinaluevarauksilla maaseudun tarpeeseen saada uusia pysyviä asukkaita.

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu:

Kaavassa uusia asuinaluevarauksia ei ole sijoitettu irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta, vaan kaavan mahdollistama asumisen täydennysrakentaminen, teolliseen toimintaan osoitettu tonttivaranto sekä matkailupalvelujen alueet tukevat olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä ja taajamarakenteen tiivistymistä.

Elinympäristön laatua on pyritty parantamaan huolehtimalla kokonaisuutta palvelevista tieyhteyksistä, osoittamalla tarpeelliset kevyen liikenteen pääyhteydet, huolehtimalla riittävien ja yhtenäisten viheralueiden osoittamisesta sekä pyrkimällä sijoittamaan teollisuusalueet riittävän etäälle uudisasuinaluevarauksista.

Alaville alueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat:

Kaavassa on huomioitu merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja uudisrakentaminen alueet on pyritty sijoittamaan niin, että olevan kulttuuriperinnön arvot on mahdollista säilyttää. Ristijärven yleiskaava 2035 tukee pääosiltaan luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden säilymistä. Luonnon virkistyskäytön parantamisen tueksi kaavassa on osoitettu ohjeellisia ulkoilureittejä.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto:

Kaavan runsailla jalankulun ja pyöräilyn ohjeellisilla reiteillä vaikutetaan vähän ympäristöä kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiin positiivisesti. Liikenneturvallisuus on pyritty huomioimaan kaavassa riittävästi mm. edellyttämällä tarpeellisten liikennejärjestelyjen toteuttaminen ennen viitostien varren matkailupainotteisten uudisalueiden toteuttamista.

8.13 Suhde maakuntakaavoitukseen

Ristijärven kirkonkylän yleiskaava 2035 tulkitsee Kainuun maakuntakaavaa kuntatasolla. Ristijärven kirkonkylän yleiskaavan aluevaraukset ovat tarkentuneet ja yksilöityneet selvästi maakuntakaavan tasolta. Yleiskaavan aluevarausten perusteet on esitetty tässä kaavaselostuksessa. Oleellista ristiriitaa kaavojen välillä ei ole.

Oulussa 21.10.2016,
tarkistettu 20.2.2017 ja
lisätty kaavan hyväksymismerkinnät 1.6.2017

Merja Isteri, arkkitehti SAFA, YKS 285
Erika Kylmänen, FM, ins (AMK)

RISTIJÄRVEN KIRKONKYLÄN YLEISKAAVA 2035

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET:

OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJA.
Kaavamääräys: MRL 43 § 2 momentin perusteella määrätään, ettei kaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikutetaan yleiskaavan toteutumista.

A ASUNTOALUE.

AT KYLÄALUE.
Alue varataan asumiseen, palveluille sekä työtiloille.

Ares ASUMISEN RESERVIALUE.
Alueet varataan asumiseen nykyisen käyttökohtauksen loputtua / päätyttyä.

C KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.
Alue on tarkoitettu palvelujen, hallinnon, asumisen sekä ympäristöhäiriöttömien työpaikkatoimintojen tarpeisiin. Alueella ei saa sijoittaa keskustan luonteeseen soveltumattomia tuotantotoimintoja.
Rakennusten sijoittelun ja arkkitehtuurin on tuettava Ristijärven keskustan taajamakuva.

P-Ris-Sa MATKAILUPALVELUJEN ALUE KESKUSTAN JA SAUKKOVAARAN VÄLILLÄ.
Alue on tarkoitettu Ristijärven keskustan ja Saukkoavaaran välistä kehittämisaluetta tukeville toiminnolle. Alueella voidaan sijoittaa matkailun ja vapaa-ajan liittyviä kaupallisia palveluja enintään 800 k-m² sekä paljon tilaa vaativaa erikoistavarakauppaa tai muuta erikoiskauppaa siinä laajuudessa, ettei kukaan voimassaolevassa lainsäädännössä määritelty vähittäiskaupan suuryksiköksi ylitä.
Vt 5:n ja Sotkamontien risteysalueen liikennejärjestelyt tulee olla toiminnan edellyttämällä tasolla ennen alueen käyttöönottoa.

KMres KAUPALLISTEN PALVELUJEN RESERVIALUE, JOLLE SAA SUIJOTTAA VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKÖN.
Alue on tarkoitettu keskustaa tukevien palvelujen reservi- ja laajennusalueeksi silinä tapauksessa, että kaupalliset palvelut ei löydy riittävästi tilaa keskustatoimintojen alueelta (C).
Alue varataan ei-seudulliseen vähittäiskauppaan (päivittäistavarakauppa tilaa vaativa erikoiskauppa / muu erikoistavarakauppa). Alueella sallittava enimmäisrakennusnopeus määrittyy kukaan voimassa olevan lainsäädännön ja alueella voimassa olevan maakuntakaavan määräysten mukaan.

PY JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

TY TEOLLISUUSALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.

TY-A TEOLLISUUDEN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.
Merkinnällä on osoitettu Vt 5:n ja Junaradan välillä nykyiset asuinalueet, joiden kehitystä laajempina asuinalueina ei voida turvata.
Alueen nykyisiä asuntoja saa korjata ja uusia, mutta asumisen lisääminen alueella ei ole toivottavaa.

V VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

VU URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

RM MATKAILUPALVELUJEN ALUE.

RMres MATKAILUPALVELUJEN RESERVIALUE.
Alue varataan nykyisen käyttökohtauksen loputtua Saukkoavaaran lihtokeskuksen alarinnakesukuksen ja siihen liittyvien matkailupalveluiden kehittämisedellytysten turvaamiseen. Alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tie- ja raideliikenteen aiheuttama melu sekä tärinä.

LT MAANTIEN ALUE.

LV VENEVALKAMA-ALUE.

ET YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.

EH HAUTAUSMAA-ALUE.

EV SUOJAVIERALUE.

M MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.
Alueella sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouden harjoittamiseen liittyvä rakentaminen. Ranta-alueella sijottuva maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen on sijoitettava olemassa olevan rakennuskannan yhteyteen.

W VESIALUE.

FW Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.
Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa toimintoja tai suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat ristiriidassa maaperän ja pohjaveden muuttamis- ja pilaantumiskielon kanssa (ympäristösuojelulaki 527/2014 ja vesilaki 567/2011).

Lpo Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
1. liito-oravan elinpiiri (luonnonsuojelulaki 49 §)
2. kulta (mahdollinen metsäsiikokohde 10 §, jonka ominaispiirteiden heikentäminen on kielletty)
3. purojen välittömät elinympäristöt (mahdollinen metsäsiikokohde 10 §, jonka ominaispiirteiden heikentäminen on kielletty)
4. uhanalainen kasvilaji tai kasvilaji, joka on Suomen kansainvälinen vastuulaji (luonnonsuojelulaki 42 §)
5. liito-oravan potentiaalinen esiintymisalue

sm5 Muinaismuistokohde tai -alue.
Muinaismuistolaita (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kalvaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, polttaminen ja muu siihen kaljominen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetävä museoviranomaisen lausunto.

(sm1) Hautausmaa 697010007
(sm2) Kellukka 697010022 (aluekohde)
(sm3) Kärkelänniemi 697010006
(sm4) Onneniemi 697010005
(sm5) Pussila 697010004
(sm6) Pohjola 697010002
(sm7) Tuomela 697010001 (aluekohde)
(sm8) Pohjola 697010003
(sm9) Halolanharju 100027421
(sm10) Putkolanniemi 100027423

(kp-1) Muu kulttuuriperintökohde.
Alueella sijaitsevien historiallisten rakenteiden ja kerrostumien polttaminen on sallittua vain erityisestä syystä ja riittävän arkeologisen dokumentoinnin jälkeen.
Aluetta koskevista suunnitelmista on kuultava museoviranomasta.
(kp-1) vanha tie
(kp-2) taloustaloudat
(kp-3) suojahuoneet
(kp-4) rajamerkki

(3) Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus tai pihapiiri.
Rakennusten muutostyöt on suoritettava siten, ettei niillä vähennetä kohteen tai sen lähimiesman rakennushistoriallista arvoa. Muutostöistä on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.
Rakennuksia ei saa purkaa. mk = maakunnallisesti merkittävä kohde

(1) Ristijärven kirkko ja tapuli (mk) sekä makasiini (kunnan ent. kassamakasiini / lainamakasiini)
(2) Ristijärven pappila (mk)
(3) Katvelan pihapiiri; vanha kansakoulu ja maamieskoulu (mk)

(4) Toivolan pihapiiri; talli, uhlit, vilja-aita ja puoti
(5) Alanko; asuinrakennus ja 2 aittaa
(6) Tuomela; asuinrakennus, 3 aittaa ja savusauna
(7) Männikkö; asuin- /toimistorakennus
(8) Kärkelä; Koirasalmien entinen loppipaikka (asuinrakennus, talousrakennus ja sauna)
(9) Oikarilan pihapiiri; asuinrakennus, aitta, uhlit, navetta ja talli
(10) Pussilan pihapiiri; asuinrakennus, 3 aittaa, talli, riini, maslinahuone, savusauna ja navetta
(11) Aseman seutu; aserakennus, asuinrakennus ja aita
(12) Lukanila (Ristijärven pirtti); asuinrakennus
(13) Pohjola; talli, uhlit
(14) Kotiniemi; vilja-aita
(15) Uusi-Putkola; aitta
(16) Mikkola; vilja-aita
(17) Pehkola; aitta
(18) Ristijärven koulukskus
(19) Ristijärven slunaukskappeli
(20) Pyrylä (urheiluseuran lalo)

U Kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvalisest arvokas aluekokonaisuus.
Alueella sijaitsevat kirkonkylän kulttuurihistoriallisesti arvokkaimmat rakennukset ja alueen puosto on maisemallisesti merkittävää. Vanhan rakennuskannan ja kyläkuvan säilymistä tulee edistää ja uudisrakentaminen on sopeutettava erityisen huolellisesti olevaan rakenteeseen.

U Uimaranta.

U Ohjeellinen uimapaikka.

K Katualue.

U Ohjeellinen ulkoilureitti (esim. latu).

U Ohjeellinen ulkoilureitti (esim. polku).

U Ohjeellinen jalankulun ja polkupyöräilyn reitti.

U Ohjeellinen jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve.

U Ohjeellinen moottorikelikaura.

V Varus eritasoristeykselle jalankulun ja pyöräilyn reitillä tai ulkoilureitillä.

S Sähkölinja.

U Puhdistettava / kunnostettava alue.
Alueella sijaitsee polttoaineen jakelupiste. Alueen maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää, mikäli alueen käyttökohtaus muuttuu. Alueen maaperä tulee kunnostaa uuden käyttökohtauksen edellyttämällä tavalla ennen rakentamisen ryhtymistä.

U Viherysteystarve ja liito-oravan kulkuyhteys.
Alueella tulee säilyttää puustoa liito-oravan kulkureiteinä.

U Varus mahdolliselle tieliikenteen yhteydelle.

U Tärkeä näkymälinja. Näkymäkselin päste on tärkeä taajamakuvalinen kokohotta, joka on huomioitava taajamakuva.

YLEISMÄÄRÄYKSIÄ:

Kosteudelle alttiiden rakenteiden tulee olla +1 m ylävesirajaa (N60) korkeammalla.

Tiellikanteen melun huomioon ottaminen yleiskaavan alueilla:
Rakennusajan rajoituksessa Vt 5:seen, Puolanganlehtien ja Sotkamontien sekä keskustajaman pihapiirille (vähä Mikolantie- Ahoantie-Saukonleht), on asuntojen sekä majoitustilojen sijoittelussa ja suunnauksessa otettava huomioon tiellikanteen melu. Tarvittaessa tiellikanteen melun leviämisen on tutkittava melumallinnuksella.

RISTIJÄRVI
KIRKONKYLÄN YLEISKAAVA 2035

KUNNANVALTUUSTO HYVÄKSYNYT 17.5.2017 § 14
TEKNISET MUUTOKSET 20.2.2017

KAVAEHDOTUS 21.10.2016 (Kaavaehdotus nähtävillä 7.11-7.12.2016)
KAVALUONNOS 9.10.2015 (Kaavaluonnos nähtävillä 19.10-18.11.2015)

MITTAKAAVA 1: 5 000

kaavan laatija MERJA ISTERI, arkkitehti SAFA, YKS 285
tarkastajat RITVA KUUSISTO, arkkitehti, YKS 302 ja
ERKA KYLÄMÄNEN, FM

RISTIJÄRVEN KUNTA

RAMBOLL
Kiviharjuntien 1A, 90220 Oulu